

Osavuosisikatsaus 2020-II

1.1. – 31.8.2020

Sairaanhoitopiirin johtoryhmä 21.9.2020
Sairaanhoitopiirin hallitus 23.9.2020

22.9.2020

Sisällysluettelo

1. JOHTAJAN KATSAUS.....	3
2. SAIRAANHOITOPIIRIN STRATEGIA JA ARVOT LÄHTÖKOHTANA	5
3. TOIMINNAN TAVOITTEITA JA VOLYYMILUKUJA	6
3.1. Hoitoon pääsy – hoitotakuun toteutuminen.....	6
3.2. Saapuneet lähetteet	8
3.3. Hoidetut potilaat	9
3.4. Hoitopalvelujen tuotemäärät.....	10
3.5. Avohoito	11
3.6. Vuodeosastotoiminta.....	12
4. HENKILÖSTÖN TYÖPANOS	13
5. TALOUS	14
5.1. Kuntayhtymän tuloslaskelma.....	14
5.2. Sairaanhoidon tuloslaskelma.....	15
5.3. Palvelualueiden menot	16
6. INVESTOINTISUUNNITELMA.....	17
7. PALVELUJOHTAJIEN KATSAUKSET	18
7.1. Konservatiivinen palvelualue	18
7.2. Operatiivinen palvelualue	19
7.3. Psykiatrian palvelualue.....	21
7.4. Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue.....	24
7.5. Sairaalapalveluiden palvelualue	27
7.6. Tuotannon palvelut.....	31
7.7. Johtamisen palvelut.....	35
8. YHTEENVETO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA.....	39

Kannen kuvat: Keski-Suomen Sairaala Nova

- Valoaalto lastenpihan katossa.
- Vuodeosastojen potilashuoneissa on uniikit taideteokset.

22.9.2020

1. JOHTAJAN KATSAUS

Sairaanhoitopiirin johtaja Juha Kinnunen

Vuoteen 2020 lähdeettäessä ennakoitiin sen olevan Keski-Suomen sairaanhoitopiirissä poikkeuksellinen, jopa historiallisella tavalla. Sairaala Novan suunniteltu käyttöönotto tulee olemaan KSSHP:ssä käännteentekevä tapahtuma. Käyttöönotto on merkinnyt kokonaisvaltaisesti erittäin haastavaa vaihetta talon koko henkilöstölle. Suunnitelmana oli, että potilaiden hoito voi jatkua häiriöttä muuttoon saakka ja siten palvelujen saataavuudessa muodostuisi viiveitä tai muita muutoksia mahdollisimman vähän.

Kevään covid19-epidemia muutti suunniteltua toimintaa dramaattisesti. Kiireettömän hoidon alajajo noin kahdeksi kuukaudeksi varautumistoimena uhanneeseen sairaalan ja koko maakunnan soten ylikuormitustilaan johti potilaiden toiminnan ja talouden kannalta vakaviin haasteisiin. Pahimmat skenaariot epidemiasta eivät onneksi toteutuneet.

Hoitajot alkoivat kasvaa. Kiireellisten tai vakavien tautien hoitoa voitiin kuitenkin jatkaa lähes normaalisti. Muodostunut "hoitovelka" kohdentuu onneksi pääosin ei henkeä uhkaaviin tauteihin, mutta ovat yksittäisen potilaan kohdalla luonnollisesti ikäviä viivästymisiä jo sovituista tutkimuksista ja hoidoista. Alkukesästä lähtien jonoja on pystytty purkamaan, mutta selvää on, että työ tältä osin jatkuu ensi vuoteen.

Taloudellisesti koronan hoidon suorat kustannukset ovat KSSHP:ssä tällä hetkellä noin 8-9 miljoonan luokkaa. Valtioneuvoston lisätalousarviossa esittämä suoran tuen ensimmäinen 200 miljoonan euron erä on haussa sairaanhoitopiireille juuri nyt. Tämä ns. koronakompensaatio kattanee KSSHP:ssä pääosin tähän mennessä muodostuneet ylimääräiset kustannukset liittyen suojavarusteisiin, testauksiin ja erityisjärjestelyihin. Jos näin tapahtuu ennusteen mukaan se auttaa meitä pysymään tulostavoitteessamme vuodelle 2020.

Henkilöstön kannalta koronan aiheuttamat kuormitustekijät jakautuivat epätasaisesti. Tehohoidon ja -valvonnan valmiuden nosto merkitsi mittavaa ponnistusta uudelleen järjestelyjen ja pikaperehdytyksen muodossa sadoille työntekijöille, vaikka hoidossa olleiden covid-19 diagnosoitujen potilaiden määrä oli rajallinen. Näytteenotto ja jäljitystyö oli hetkittäin erittäin ruuhkautunut ja poikkeusjärjestelyin toteutettu. Henkilöstön ja potilaiden suojaaminen tartunnoilta ja altistuksilta aiheuttaa laajasti ylimääräistä työtä. Sen sijaan niissä elektiivissä yksiköissä, joissa potilasmäärät dramaattisesti vähenivät, syntyi väistämättä tyhjäkäyntiä, jota pyrittiin hyödyntämään mm. Novaan liittyvään käyttäjäkoulutukseen, uusien etätyömallien käyttöönottoon.

Sairaalan toiminnassa alkukesästä lähtien on toimittu lähes normaalisti. Novan käynnistämiseen koronan vuoksi liittyi muutamia kasvaneita riskejä esimerkiksi apteekkijärjestelmän ja eräiden lääkintälaitteiden asennusten viiveiden johdosta. Tästä syystä hallitus päätti käyttöönoton siirrosta kahdella kuukaudella

Toiminnan osalta jo todettu hoitovelan purkaminen ei ole mahdollista loppuvuoden aikana. Sen sijaan talouden osalta ennuste osoittaa, että ilman uusia ennakoimattomia tapahtumia, tuleme pysymään talousarviossa tai jopa hieman alittamaan sen. Koronan leviäminen on käynnissä myös Keski-Suomessa, mutta tätä kirjoitettaessa tois- taiseksi maltillisesti ja hallituissa tartuntaryppäissä. Varautumista alueellisiin hoito- ja

22.9.2020

rajoitustoimiin lisätään parhaillaan STM:n ja muiden viranomaisten ohjeiden mukaisesti tilanteen pitämiseksi hallinnassa.

Arvioni on, että meillä on hyvät valmiudet ottaa Nova käyttöön vuoden vaihteessa. Asiakas- ja potilastietojärjestelmän Asterin käyttöönottoon tähtäävä kehittämissuunnitelma on virallisesti käynnistynyt. Se tulee käyttöön koko maakunnassa vasta 2023, mutta nykyisellä voimalla toimia siihen saakka. Sen sijaan muut tietojärjestelmät (mm. rakennus-ict ja toiminnanohjaus ERP) tullaan pääosin ottamaan käyttöön heti uudessa talossa.

Palvelualueiden raportit osoittavat, että korona on vaikuttanut kauttaaltaan KSSHP:n toimintaan ja talouteen. Verrattuna muiden sairaanhoitopiirien toimintaan olemme onnistuneet koronan aiheuttaman iskusta toipumisessa vähintäänkin hyvin. Hoidollisten seikkojen lisäksi kiinteän kuntalaskutuksen malli on osoittanut toimivuutensa ja hallitsemattomia tulojen putoamisesta syntyneitä alijäämäongelmia Keski-Suomessa ei ole syntynyt. Vakaus on sekä sairaanhoitopiirin että kuntien etu. Henkilöstön jaksamisessa tai sairauspoissaoloissa ei ole merkkejä mistään vakavasta ylikuormituksesta. Normaalia poikkeavia laatueroja ei ole potilashoidossa ilmennyt. Näin arvioiden poikkeusolojen hallinnassa talon väki, niin esimiehet kuin työntekijät, on tehnyt erinomaista työtä.

Henkilöstön, toiminnan ja talouden kokonaisuutta tarkastellen, meillä on ennusteen mukaan edelleen mahdollisuus pysyä päätetyssä toiminta- ja taloussuunnitelmassa. Kuntien asettamat tiukentuvat vaatimukset ensi vuodelle talouden osalta on aiheuttanut budjettivalmisteluun vuodelle 2021 merkittäviä tiukennuksia, mutta niiden osalta päätökset syntyvät normaalin talousarviosyklin mukaisina loppusyksyn aikana.

22.9.2020

2. SAIRAANHOITOPIIIRIN STRATEGIA JA ARVOT LÄHTÖKOHTANA

Keski-Suomen sairaanhoitopiirin strategia 2015–2020

PERUSTEHTÄVÄ, MISSIO

Annamme kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustuvaa, luotettavaa, turvallista ja vaikuttavaa tutkimusta, hoitoa ja kuntoutusta potilaan parhaaksi.

Uusi sairaala
2020

VISIO

Lähtökohtana on sairaala, jossa annamme potilaiden tarvitseman tutkimuksen, hoidon ja kuntoutuksen kokonaisvaltaisesti ja tehokkaasti.

Potilas ensin

Tavoittemme on, että tutkimus, hoito ja kuntoutus lähtevät potilaan tarpeista. Tuemme potilasta olemaan aktiivinen oman sairautensa hoidossa.

STRATEGIA

Hiemme nykyisiä tehokkaampia toimintamalleja potilaiden turvalliseen ja vaikuttavaan hoitoon ja kuntoutukseen.

1. Potilas
2. Henkilöstö
3. Toimintamalli
4. Kustannustehokkuus
5. Yhteistyö
6. Viestintä

MITTARIT

1. Sairaanhoitopiiri-tasoiset mittarit
2. Toimialue- ja vastuu-alueitasoiset mittarit

ARVOT

Tyytyväiset potilaat

Vastuu potilaista ja työyhteisöstä

Into ja halu uudistua

Yhteistyön arvostaminen

Yhteenveto valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutumisen tilanteesta toisella vuosikolmanneksella esitetään osavuosikatsauksen lopussa. Yhteenvedossa strategisten mittareiden seurantatiedot esitetään sekä sairaanhoitotoiminnan että soveltuvin osin palvelualueiden tasolla.

22.9.2020

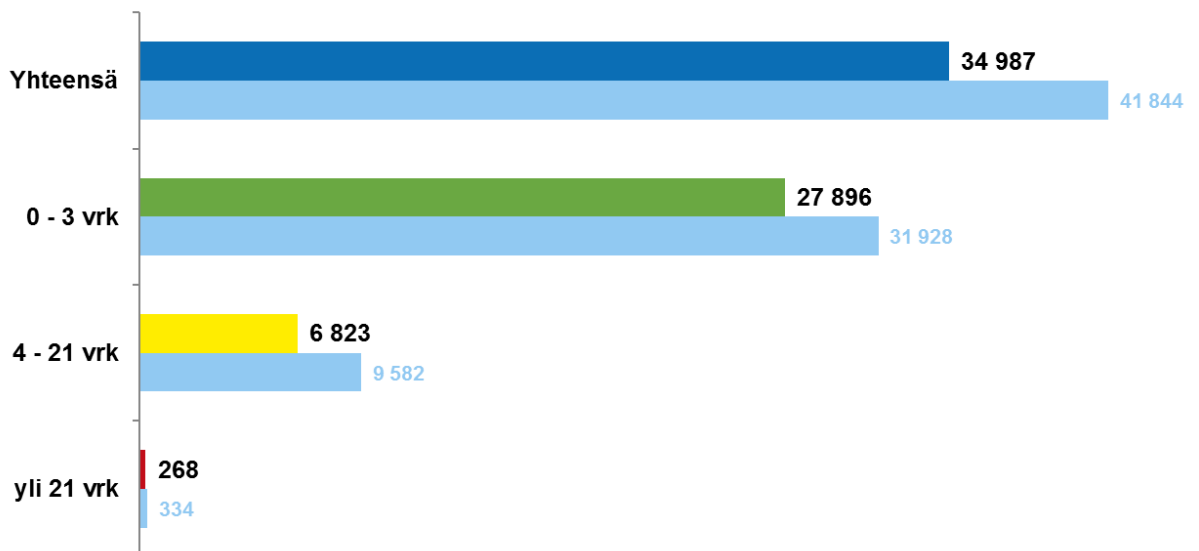
3. TOIMINNAN TAVOITTEITA JA VOLYYMILUKUJA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti 11.3.2020 koronaviruksen aiheuttaman covid-19-epidemian pandemiaksi. Koko Suomi on ollut koronavirustilanteen vuoksi poikkeusoloissa. KSSHP:ssä ajettiin kevään ja alkukesän aikana valikoidusti alas kiireettömiä toimintoja: poliklinikoille, laboratorio- ja kuvantamistutkimuksiin sekä leikkauksiin ja muihin toimenpiteisiin kutsuttiin vain sellaiset päivystyksellistä tai kiireellistä hoitoa tarvitsevat potilaat, joiden ajanvarauksen siirto huonontaisi sairauden ennustetta tai vaikeuttaisi hoitoa pitkäaikaisesti. Poikkeustilanteesta johtuen alkuvuoden 2020 toimintaa kuvaavat tiedot eivät ole suoraan verrattavissa edellisvuoden vastaavaan ajankohtaan.

3.1. Hoitoon pääsy – hoitotakuun toteutuminen

Saapuneista läheteistä 79,7 % käsiteltiin sairaanhoitopiiriin asettamassa tavoiteajassa 3 vuorokauden kuluessa. Alle 3 viikon määräajassa käsiteltiin 99,2 % läheteistä.

Saapuneiden läheteiden käsittelyajat 31.8.2020:

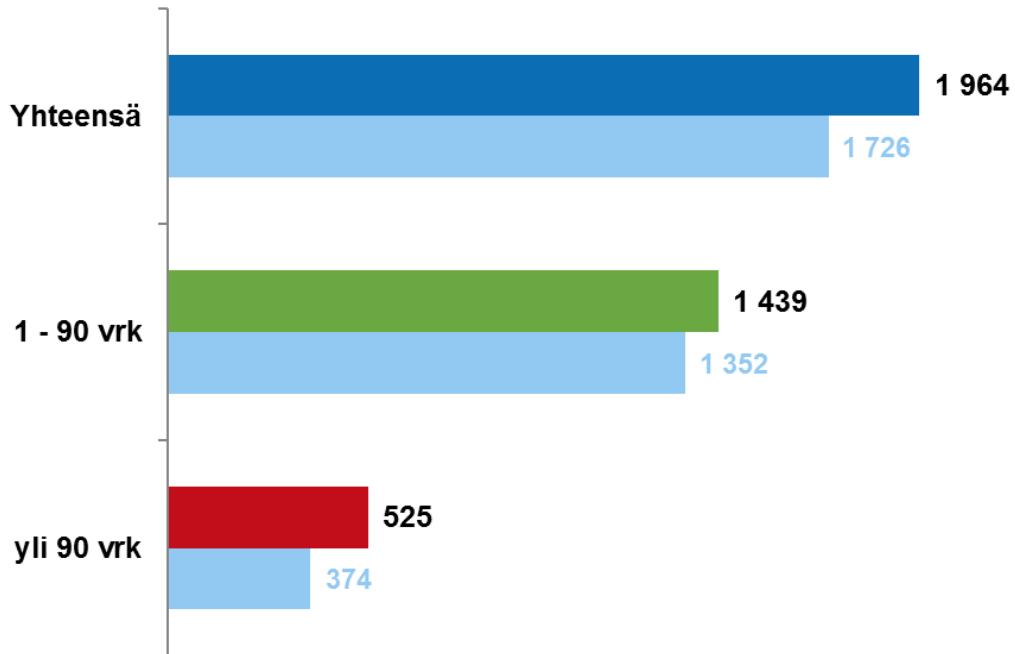

22.9.2020

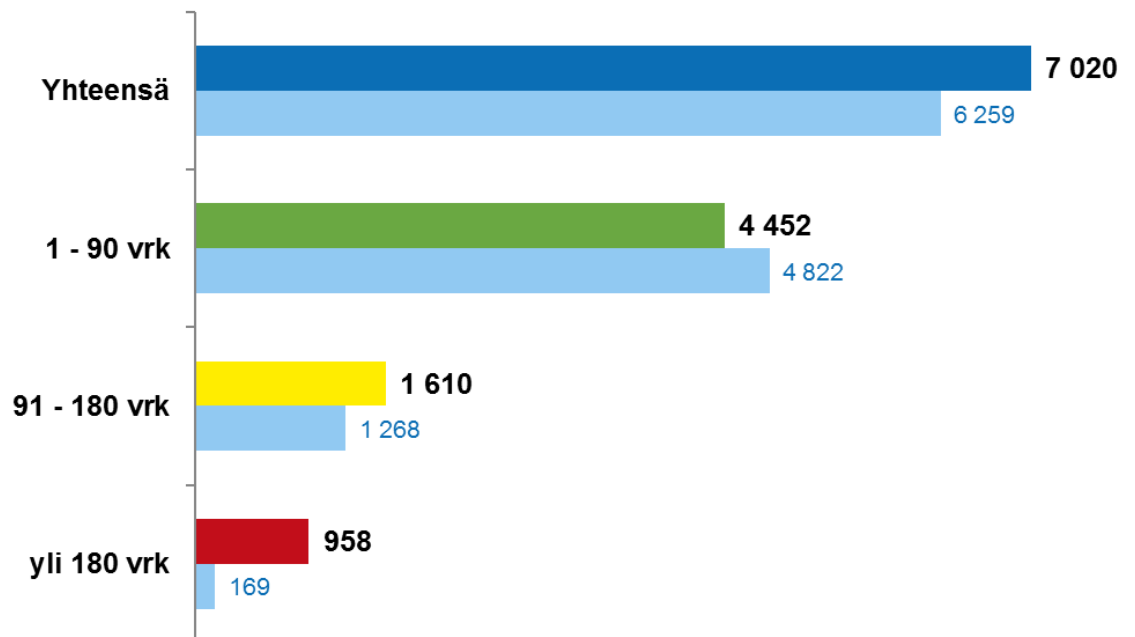
Hoidon tarpeen arviointia yli 3 kuukautta odottaneita oli elokuun lopussa 525, osuus 26,7 %.

Hoidon tarpeen arviointia odottavien lukumäärä 31.8.2020:

Yli 6 kuukautta odottaneita oli huhtikuun lopussa 958, osuus 13,6 %.

Hoitoa odottavien potilaiden lukumäärä 31.8.2020:

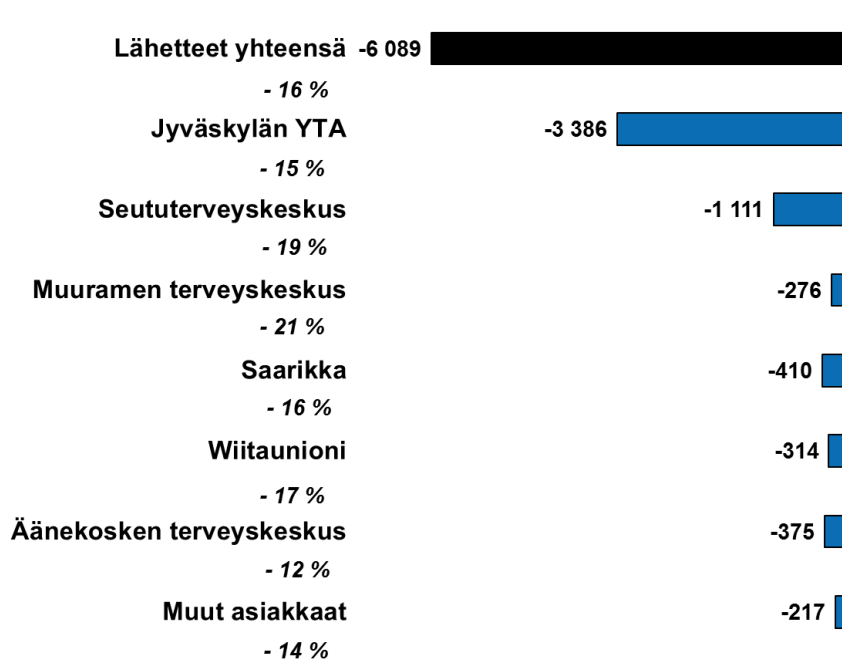

22.9.2020

3.2. Saapuneet lähetteet

Saapuneiden lähetteiden määrä oli kuluvan alkuvuoden aikana -15,9 % pienempi kuin viime vuoden vastaavana aikana. Jäsenkuntien lähetteiden määrän muutos oli -15,9 %. Jyväskylän yhteistoiminta-alueen lähetteiden määrä oli 57,8 % kaikista saapuneista lähetteistä.

Saapuneiden lähetteiden määrän muutos terveyskeskuksittain:

22.9.2020

3.3. Hoidetut potilaat

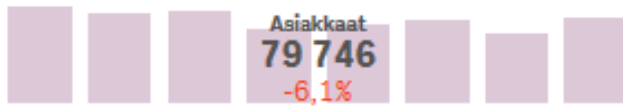
Alkuvuonna hoidettujen potilaiden määrä oli -6,3 % edellisvuotta pienempi. Poikkeustilanteesta johtuvat hoidon rajaukset näkyvät maalisi- elokuun potilasmäärissä.

Hoidettujen potilaiden määrä yhteensä ja muutos edellisvuodesta:
(pylväät kuvaavat kuukausittaisia määriä)

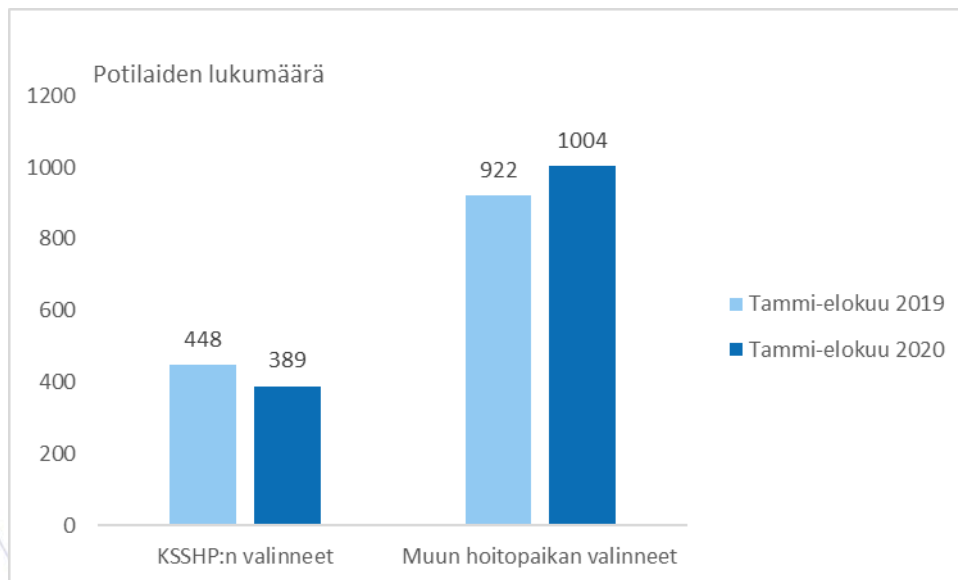
Kaikki potilaat

Oman palvelutuotannon potilaat

Potilaan valinnanvapauden perusteella hoitopaikan valinnot:
(muualta KSSHP:n valinnot ja KSSHP:sta muun hoitopaikan valinnot)

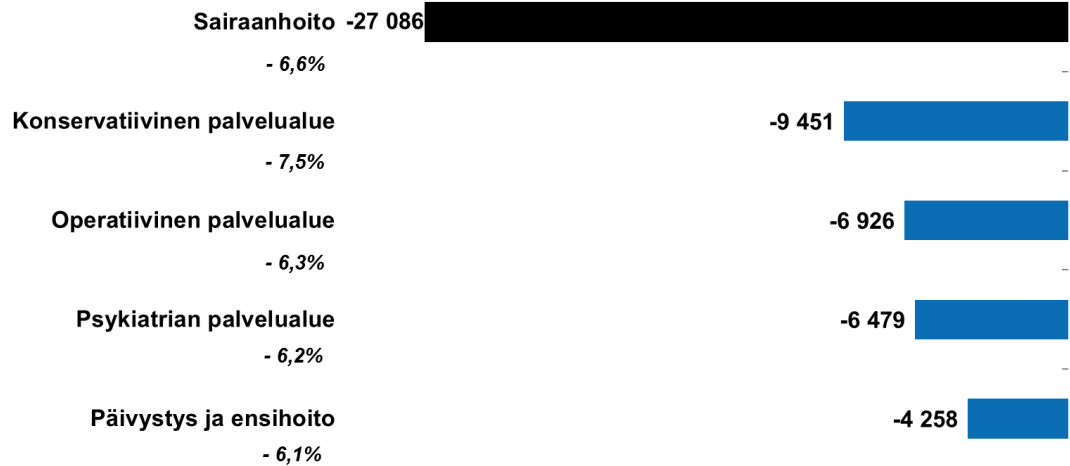

22.9.2020

3.4. Hoitopalvelujen tuotemäärät

Alkuvuonna hoitopalvelutuotteiden määrä on ollut -6,6 % edellisvuotta pienempi. Tämä johtuu erityisesti poikkeustilanteesta, jossa kiireettömiä toimintoja on ajettu alas.

Hoitopalvelujen tuotemäärän muutos edellisvuodesta:

Hoitopalvelutuotteiden määrä suhteessa potilasmäärään oli alkuvuonna 4,75 tuotetta per potilas eli -0,3 % edellisvuotta vähemmän.

22.9.2020

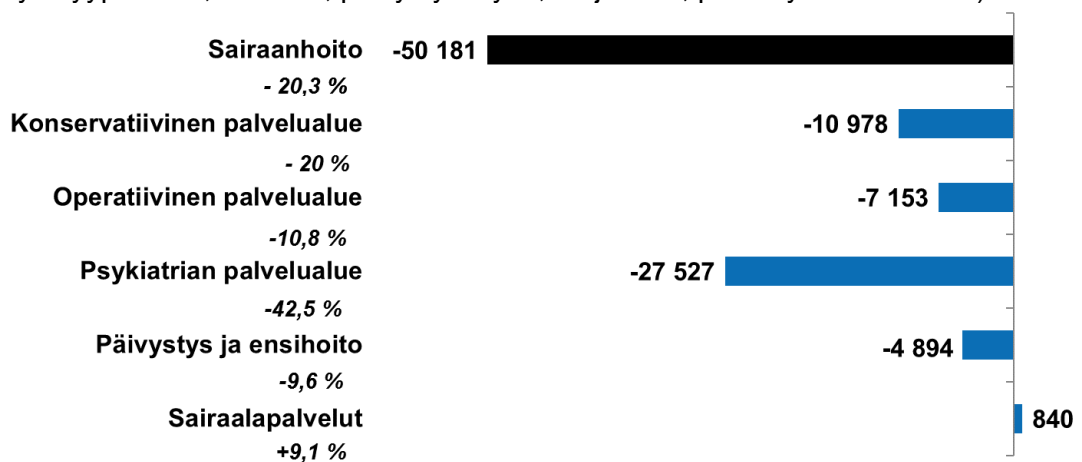
3.5. Avohoito

Avohoidon käyntimäärien muutokseen on vaikuttanut erityisesti poikkeustilanne, jossa kiireettömiä toimintoja on valikoidusti ajettu alas ja vastaanottoja korvaavia toimintoja on osin järjestetty etäyhteyksien avulla.

Koko palvelutuotannon tarkastelussa avohoitokäyntien määrä on vähentynyt -9,4 % edellisvuodesta. Fyysisten avohoitokäyntien määrä on vähentynyt -20,3 %. Korvaavilla yhteystavoilla toteutettujen käyntien määrä on lisääntynyt +23,1%. Psykiatrian mielen-terveys- ja päihdepalvelut siirtyivät Jyväskylälle perustason toiminnaksi 1.5. alkaen.

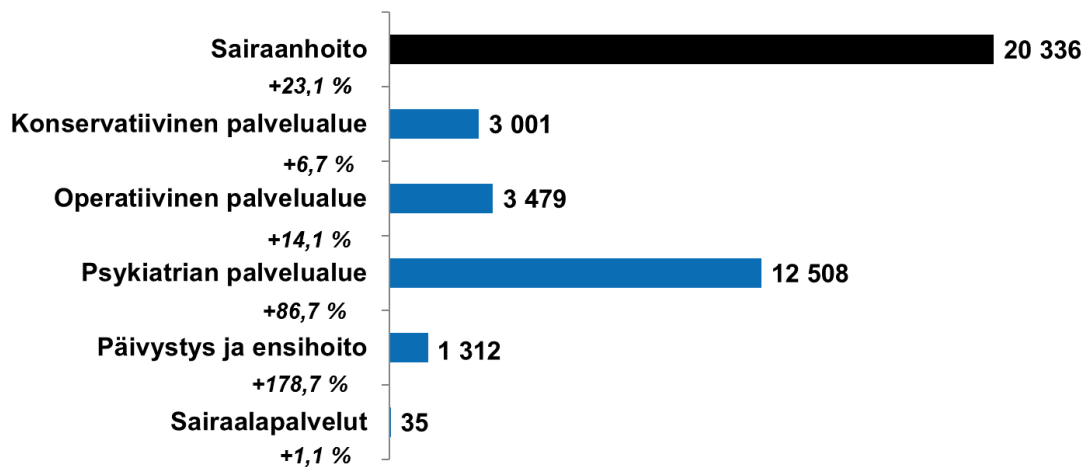
Avohoitokäyntien määrän muutos:

(käyntityypit ensi-, uusinta-, päivystyskäynti, sarjahoito, päivä-/yösaaranhoito)

Käynnin korvaavien yhteystapojen määrän muutos:

(käyntityypit ensi-/uusintakäynti etäpalveluna, puhelu, kirje, sähköinen asiointi, video-neuvottelu)

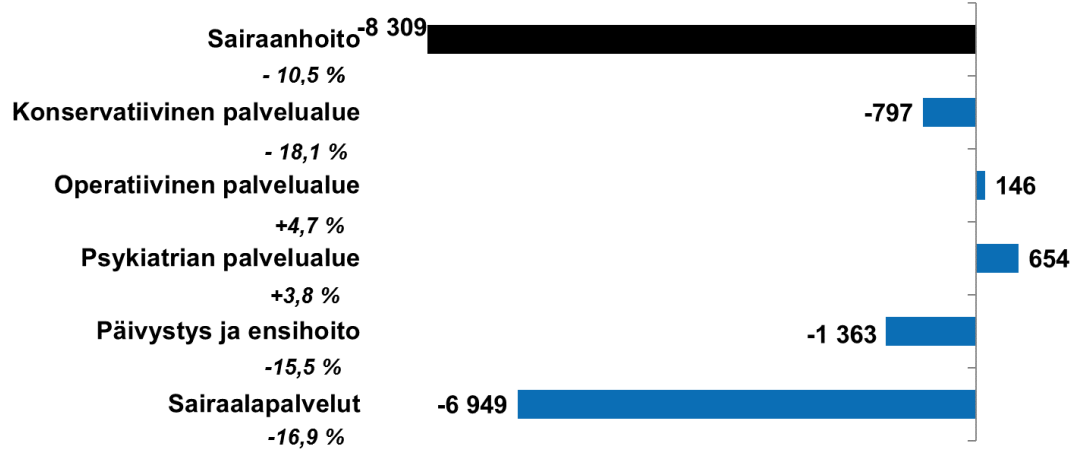

22.9.2020

3.6. Vuodeosastotoiminta

Hoitopäivien määrä on vähentynyt edellisvuodesta -10,5 %. Muutokseen on vaikuttanut sekä poikkeustilanteesta johtuvat hoidon rajaukset että vuodeosastotoiminnan kehittämistoimenpiteet.

Hoitopäivien määrän muutos:

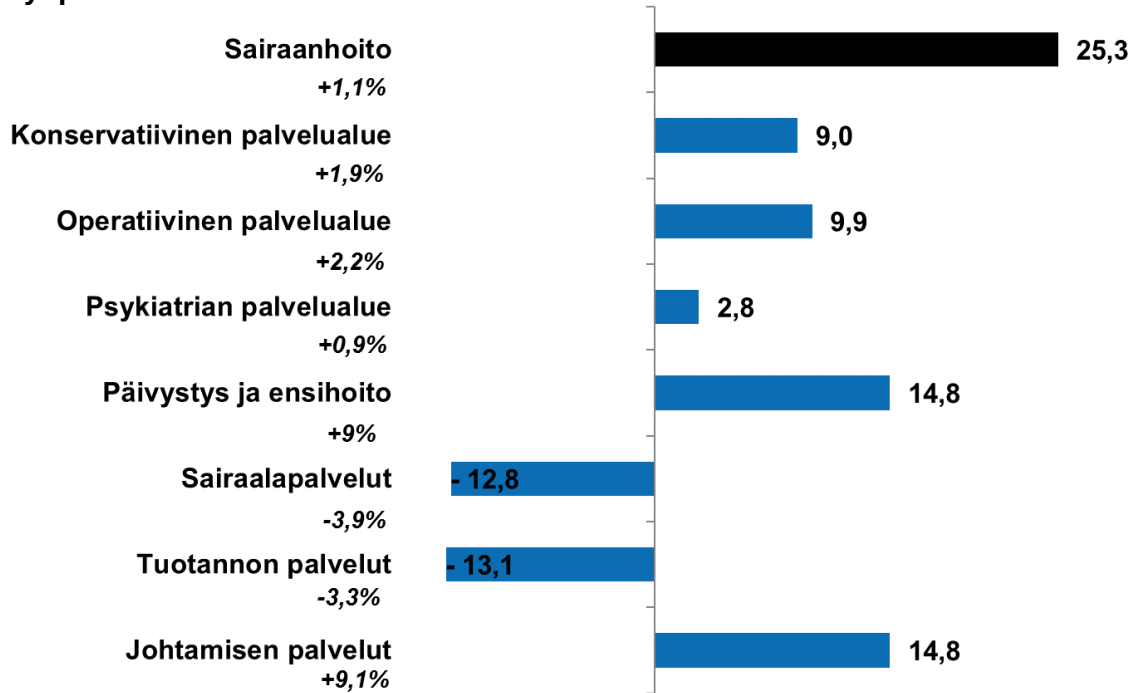

22.9.2020

4. HENKILÖSTÖN TYÖPANOS

Työpanos-mittari kertoo kokoaikaiseksi muutettuna palvelut aikaansaaneen henkilöstön määrän. Palvelujaksoista on poistettu palkalliset ja palkattomat poissaolot. Alkuvuoden työpanoksen muutoksia edellisvuodesta esitetään seuraavassa kuvassa ja taulukossa.

Työpanoksen muutos edellisestä vuodesta:

	Työpanos 2019-08	Työpanos 2020-08	Muutos	%
Sairaanhoito	2 306,1	2 331,4	25,3	1,1 %
Konservatiivinen palvelualue	474,5	483,4	9,0	1,9 %
Operatiivinen palvelualue	459,3	469,1	9,9	2,2 %
Psykiatrian palvelualue	314,2	317,0	2,8	0,9 %
Päivystys ja ensihoito	163,9	178,6	14,8	9,0 %
Sairaalapalvelut	331,2	318,4	-12,8	-3,9 %
Tuotannon palvelut	400,5	387,4	-13,1	-3,3 %
Johtamisen palvelut	162,6	177,4	14,8	9,1 %

22.9.2020

5. TALOUS

5.1. Kuntayhtymän tuloslaskelma

Seuraavassa yhteenvedossa kuntayhtymän tuloslaskelmasta esitetään vuoden 2019 toteuma, talousarvio, alkuvuoden kumulatiivinen toteuma sekä vuoden 2020 tilinpäätösennuste (TPE) ja ennusteen poikkeama talousarviosta. Kuntayhtymän tuloslaskelmaan sisältyy sairaanhoidon ja seututerveyskeskuksen liikelaitoksen tiedot.

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU		TP	TA	TOTEUMA		TPE	POIKKEAMA	
Sairaanhoitopiiri	1.000 €	2019	2020	2020-08	%	2020	eur	%
Toimintatulot		372 698	373 834	244 033	65,3 %	377 551	3 717	1,0 %
Myyntitulot		351 781	352 641	232 364	65,9 %	350 196	-2 446	
Hoitopalvelujen myynti			16 172	7 231	44,7 %			
Kiinteä rahoitus jäsenkunnilta			319 777	215 335	67,3 %			
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti			16 693	9 798	58,7 %			
Maksutulot		18 243	18 065	8 970	49,7 %	16 018	-2 047	
Tuet ja avustukset		1 651	1 400	1 454	103,9 %	9 400	8 000	
Muut toimintatulot		1 022	1 727	1 244	72,0 %	1 937	210	
Toimintamenot		-376 499	-365 073	-241 497	66,2 %	-373 728	-8 656	2,4 %
Henkilöstömenot		-190 982	-188 978	-127 275	67,3 %	-191 064	-2 086	
Palkat ja palkkiot		-154 334	-152 911	-102 818	67,2 %	-154 657	-1 747	
Henkilösivukulut		-36 648	-36 067	-24 457	67,8 %	-36 407	-340	
Palvelujen ostot		-120 405	-110 279	-74 329	67,4 %	-117 135	-6 856	
Asiakaspalvelujen ostot		-42 123	-36 368	-24 828	68,3 %	-39 223	-2 855	
Muiden palvelujen ostot		-78 282	-73 910	-49 501	67,0 %	-77 912	-4 001	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-56 233	-55 533	-34 250	61,7 %	-55 291	242	
Avustukset		-105	-92	-36	39,3 %	-92	0	
Muut toimintamenot		-8 775	-10 191	-5 606	55,0 %	-10 146	45	
TOIMINTAKATE		-3 801	8 761	2 536	29,0 %	3 822	-4 939	-56,4 %
Rahoitustulot ja -menot		-103	-3 967	-84	2,1 %	-500	3 467	
VUOSIKATE		-3 904	4 794	2 452	51,2 %	3 322	-1 472	-30,7 %
Poistot ja arvonalentumiset		-10 700	-14 795	-6 968	47,1 %	-12 154	2 641	
TILIKAUDEN TULOS		-14 604	-10 001	-4 515	45,1 %	-8 832	1 169	-11,7 %
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ		-7 635	-17 636			-16 467	1 169	-6,6 %

Tilinpäätösennusteen mukaan tilikauden tulos on -8,8 M€, eli 1,2 M€ talousarvion ta-voitetta parempi. Tämänhetkisen arvion mukaan koronaepidemian vaikutus tulokseen olisi -9,6 M€.

Valtioneuvosto on antanut asetuksen koronaepidemiasta sairaanhoitopiireille aiheutu-vien kustannusten ja alijäämän korvaamiseksi myönnettävästä väliaikaisesta kompen-saatiosta. Tilinpäätösennusteessa on huomioitu valtion myöntämää korona-avustusta 8 M€ edestä. Avustusta haetaan syyskuun aikana ja lopullinen kompensaation määrä selvinnee loppuvuoden aikana.

Hoitopalvelujen laskutus jäsenkunnilta toteutuu kuukausittain talousarvioon perustuvi-na tasaerinä niin sairaanhoidossa kuin seututerveyskeskuksessakin.

22.9.2020

5.2. Sairaanhoidon tuloslaskelma

Seuraavassa yhteenvedossa sairaanhoidon tuloslaskelmasta esitetään vuoden 2020 hyväksytty talousarvio, alkuvuoden kumulatiivinen toteuma sekä tilinpäätösennuste (TPE) ja ennusteen poikkeama talousarviosta.

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU		TA			TOTEUMA			TPE		POIKKEAMA	
Sairaanhoitotoiminta	1.000€	2020	2020-08	%	2020	eur	%	2020	eur	%	
Toimintatulot		339 891	222 230	65,4 %	344 383	4 493	1,3 %				
Myyntitulot		322 552	212 317	65,8 %	320 107	-2 446					
Hoitopalvelujen myynti		14 337	6 903	48,1 %	12 560	-1 777					
Kiinteä rahoitus jäsenkunnilta		287 684	193 033	67,1 %	287 684	0					
Muiden palvelujen ja tarvikkeiden myynti		20 530	12 381	60,3 %	19 862	-668					
Maksutulot		14 327	7 300	51,0 %	13 065	-1 262					
Tuet ja avustukset		1 250	1 349	107,9 %	9 250	8 000					
Muut toimintatulot		1 762	1 264	71,7 %	1 962	200					
Toimintamenot		-331 329	-217 640	65,7 %	-338 150	-6 822	2,1 %				
Henkilöstömenot		-165 156	-111 313	67,4 %	-166 988	-1 832					
Palkat ja palkkiot		-133 046	-89 547	67,3 %	-134 596	-1 550					
Henkilösivukulut		-32 110	-21 765	67,8 %	-32 393	-282					
Palvelujen ostot		-106 541	-70 392	66,1 %	-111 813	-5 272					
Asiakaspalvelujen ostot		-35 133	-24 374	69,4 %	-38 144	-3 012					
Muiden palvelujen ostot		-71 408	-46 018	64,4 %	-73 669	-2 261					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		-52 265	-31 998	61,2 %	-51 890	374					
Avustukset		-12	-15	125,0 %	-12	0					
Muut toimintamenot		-7 356	-3 922	53,3 %	-7 446	-91					
TOIMINTAKATE		8 562	4 590	53,6 %	6 233	-2 329	-27,2 %				
Rahoitustulot ja -menot		-3 943	-83		-500	3 443					
VUOSIKATE		4 620	4 507		5 733	1 114	24,1 %				
Poistot ja arvonalentumiset		-14 620	-6 893		-12 020	2 600					
TILIKAUDEN TULOS		-10 000	-2 386		-6 287	3 714	-37,1 %				

Tilinpäätösennusteen mukaan sairaanhoitotoiminnan tulos on -6,3 M€ eli 3,7 M€ talousarvion tavoitetta parempi. Tämänhetkisen arvion mukaan koronaepidemian vaikutus sairaanhoitotoiminnan tulokseen olisi -7,2 M€.

22.9.2020

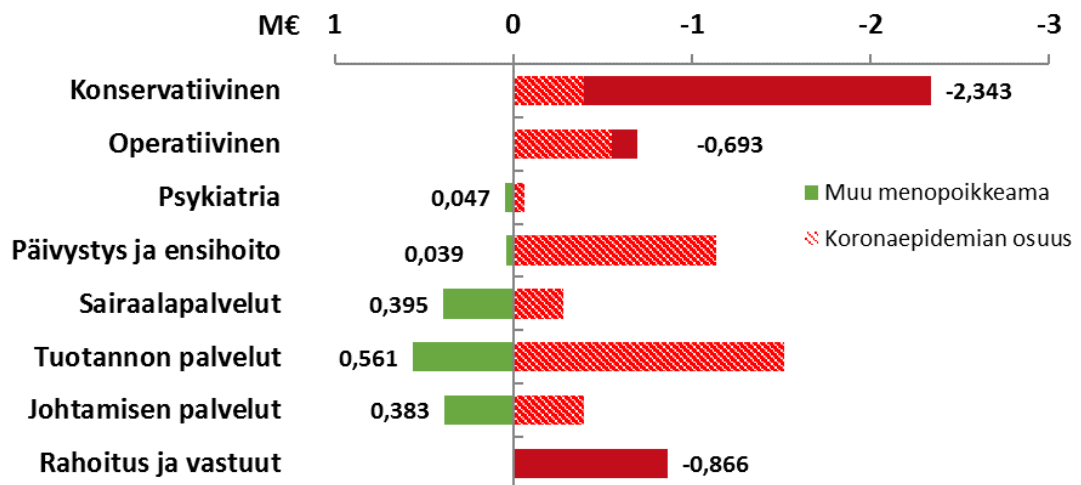
5.3. Palvelualueiden menot

Seuraavassa yhteenvedossa esitetään palvelualueittain talousarviovertailu ulkoisten menojen kumulatiivisesta toteumasta sekä vuoden 2020 tilinpäätösennuste (TPE) ja ennusteen poikkeama talousarviosta.

SITOVUUSTASO / ULKOISET MENOT	TA 2020	TOTEUMA		TPE		POIKKEAMA	
		1 000 €	2020-08	%	2020	eur	%
Toimintamenot yhteensä	-331 329	-217 640	65,7 %	-336 650	-5 322	1,61 %	
Konservatiivinen	-88 553	-59 290	67,0 %	-91 293	-2 741	3,09 %	
Operatiivinen	-68 360	-45 213	66,1 %	-69 608	-1 248	1,83 %	
Psykiatria	-35 497	-24 867	70,1 %	-35 514	-17	0,05 %	
Päivystys ja ensihoito	-30 587	-21 705	71,0 %	-31 684	-1 097	3,59 %	
Sairaalapalvelut	-23 937	-15 789	66,0 %	-23 822	115	-0,48 %	
Tuotannon palvelut	-40 047	-24 577	61,4 %	-41 003	-955	2,39 %	
Johtamisen palvelut	-37 066	-24 635	66,5 %	-37 078	-12	0,03 %	
Rahoitus ja vastuut	-7 282	-1 564	21,5 %	-6 648	634	-8,71 %	

Palvelualueiden ennustetuista menopoikkeamista 4,3 M€ on koronaepidemiaan liittyvää arvioitua menolisäystä. Koronaepidemian aiheuttamat menolisäykset palvelualueittain on arvioitu syyskuun alkupuolella. Muutokset epidemiatilanteessa voi aiheuttaa heiluntaa palvelualueiden menopoikkeamiin loppuvuoden aikana. Seuraavassa yhteenvedossa esitetään tilinpäätösennusteen mukaiset menopoikkeamat sekä koronaepidemian vaikutukset palvelualueiden talouteen. Epidemiaan varten hankittavia tulevia tarvikemenoja on arvioitu keskitetysti materiaalitoimessa tuotannon palveluiden tilinpäätösennusteessa.

Ennusteen mukaiset palvelualueiden menopoikkeamat:

22.9.2020

6. INVESTOINTISUUNNITELMA

1.osavuositarkastuksessa todettiin, että investointiosan talousarviomuutos valmisteluun loppuun toisen osavuositarkastuksen perusteella, kun investointimenojen toteumaennusteet ja arviot investointimenojen ajoituksesta ovat täsmentyneet. Sairaala Novan investointiin liittyy kustannusarvion ylityspaineita, joilla tulee olemaan vaikutusta sairaanhoitopiirin investointisuunnitelmaan. Kustannusarvioon liittyy kuitenkin vielä merkittäviä epävarmuustekijöitä. Asiaa käsitellään ja tarkennetaan päätöksenteossa syksyn 2020 aikana. Seuraavassa yhteenveto investointimenojen toteumaennusteista.

	TA 2020	Arvio ennusteesta
1000 euroa Kv 5.12.2019		
HANKEKOKONAISUUS:	41 432	
INVESTOINNIT KOHTI SAIRAALA NOVAA		
Uusi sairaala -hanke	25 455	Arvio ennusteesta tarkentuu syksyn aikana
Tilaajan kustannukset		
Rakennustekniset työt		
Erillishankinnat		
ICT-suunnittelu ja toteutus	12 977	Arvio ennusteesta tarkentuu syksyn aikana
Lääketieteellinen varustus	0	Ei ennusteta poikkeamaa
Lääketieteellinen varustus		
Rakentamisen rahoituskulut	3 000	Määräraha rahaa tulee alittumaan
HANKEKOKONAISUUS:	4 500	
VÄLTTÄMÄTTÖMÄT MUUT INVESTOINNIT		
Rakennusten peruskorjaukset ja tekniset järjestelmät	500	Ennuste on 100 000€
Laitteet ja kalusto	1 000	Ei ennusteta poikkeamaa
Osakkeet ja osuudet	0	Muutos SOTE-virtuaalikirjaston osakeantiin, hallituksen 12/2019 ja 1/2020 tekemien päätösten mukaisesti ja Servica Oy:n osakkaiden osto hallituksen 17.6.2020 tekemän päätöksen mukaisesti. Essote-SiunSote yhteistyö / yhtiön perustaminen hallitukselle esitetyn mukaisesti.
Tietojärjestelmäinvestoinnit	3 000	Ei ennusteta poikkeamaa
LIIKELAITOKSEN INVESTOINNIT	200	
Seututerveyskeskuksen laitteet	200	Ei ennusteta poikkeamaa
Investointimenot: Sairaanhoito	45 932	
Investointitulot: Sairaanhoito	0	
Investoinnit netto: Sairaanhoito	45 932	
Investointimenot: Liikelaitos	200	
INVESTOINTIMENOT: SAIRAANHOITOPIIRI	46 132	
INVESTOINTITULOT: SAIRAANHOITOPIIRI	0	
INVESTOINNIT NETTO: SAIRAANHOITOPIIRI	46 132	

22.9.2020

7. PALVELUJOHTAJIEN KATSAUKSET

7.1. Konservatiivinen palvelualue

Palvelujohtaja Jouni Ranua

Toiminta ja prosessit

Lähetteistä 82,3 % käsiteltiin alle kolmessa vuorokaudessa. Tilanne on alkuvuoteen verrattuna parantunut. Yli kolme viikkoa käsittelyä odotti 0,8 % lähetteistä. Hoidon tarpeen arvioon pääsi alle kolmessa kuukaudessa 69,7 % potilaista. Alle kuudessa kuukaudessa hoitoon pääsi 93 % potilaista. Läheteprosessia kehitetään palvelualueella, samoin koko sairaanhoitopiirin osalta. Lähetteiden määrä väheni 18,5 % edellisen vuoden vastaavaan jaksoon verrattuna pandemiasta johtuen. Todennäköisesti lähetteiden määrä lisääntyy merkittävästi loppuvuoden aikana. Piilevä hoitovelka on selvä. Avohoitokäyntien määrä laski 9,5 % toiminnan alasajosta johtuen. Avohoitotoiminta on kuitenkin jo palannut liki normaalille tasolle.

Henkilöstö

Sairauspoissaolot ovat vähenneet 6%:a. Työpanos on lisääntynyt 7,6htv, alkuvuonna-luku oli 16htv eli säästötoimien vaikutus näkyy.

Talous

Talouden osalta asiakaspalveluiden ostot ovat ylittäneet talousarvion. Niissä on kuitenkin suurta kausittaista vaihtelua, eikä alkuvuoden perusteella voi esittää luotettavaa ennustetta loppuvuodelle. Alkuvuoden nousu on 3 % talousarvioon verrattuna. Palkkamenojen ylitys on 694te, mutta loppuvuoden osalta tilanne korjaantuu.

Sairaanhoitopiirin strategiaa on toteutettu ja strategisia mittareita seurattu.

Sairaala NOVA:n prosessien suunnittelu on edennyt tavoitteiden mukaisesti.

SHP:n säännöksiä, määräyksiä ja päätöksiä on noudatettu. Yleiskirjeet on tiedotettu ja tarvittaessa pantu toimeen. Talousarvion, hoitotakuun ja muiden keskeisten tavoitteiden toteutumista on seurattu. Osavuosikatsaukset on käsitelty johtoryhmässä. Uusi sairaala- hankkeen asioita ja suunnitelmia on käsitelty säännöllisesti. Sopimusten tekemisessä on noudatettu sairaanhoitopiirin ohjeita sekä sopimusten ehtojen noudattamista on valvottu. Sopimusten ajantasaisuus on varmistettu. Hankinnat on tehty yhteistyössä hankintatoimen ja lääkintätekniikan kanssa.

Riskienhallintaan ja sisäiseen valvontaan liittyen toiminnassa ei ole havaittu merkittäviä poikkeamia.

22.9.2020

7.2. Operatiivinen palvelualue

Palvelujohtaja Jyrki Jalkanen

Palvelualueen ydintehtävä

Operatiivinen palvelualue koostuu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin leikkaustoimintaa tekevästä erikoisalosta. Nämä ovat kirurgia, naistentaudit ja synnytykset, hammas-, suu- ja leukakirurgia, silmätaudit, korva-, nenä- ja kurkkutaudit ja anestesia - ja leikkaushoito sekä tehohoito. Lisäksi vuoden 2020 alusta ihotautien erikoisala liitettiin operatiiviseen palvelualueeseen. Nämä erikoisalat tuottavat erikoissairaanhoitolain ja valtakunnallisesti sovitun hoidonporrastuksen mukaisia palveluita ensisijaisesti Keski-Suomen sairaanhoitopiirin mutta myös erikoisalojen välisenä yhteistyönä sekä potilaan vapaan valinnan myötä oman sairaanhoitopiirin ulkopuoliselle väestölle. Toiminta pohjautuu Keski-Suomen sairaanhoitopiirin strategian 2015–2020 perustehtävään ja tavoitteisiin tarjota kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustuvaa, luotettavaa, turvallista ja vaikuttavaa hoitoa potilaan parhaaksi.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteutuminen

Strategiset tavoitteet toteutuvat osittain. Asiakastytyväisyys NPS-mittarilla seurattuna ylittää sairaanhoitopiirin tavoitetason (>50) selvästi, ollen kuukausittain 65-74 -tasolla. Toiminnan ja prosessien kohdalla maaliskuun puolivälistä alkaneet epidemiatoimenpiteet laskivat suoritteita maalisi-, huhti- ja toukokuun aikana 25-30%. Tästä johtuen esimerkiksi leikkaustoimenpiteitä on elokuun loppuun mennessä tehty n. 13% vähemmän kuin vastaavana aikana edellisenä vuonna. Synnytykset kuitenkin kääntyivät nousuun, kasvua oli n. 5% verrattuna tammi-elokuuhun edellisenä vuonna. Henkilöstön sairastuvuus on tällä jaksolla hieman vähentynyt, vaikka koronaepidemiasta johtuneet työtehtävien ja työn suorituspaikkojen muutokset, kouluttautumistarpeet ja työsuojelulliset haasteet ovatkin aiheuttaneet merkittävää työn kuormittavuuden lisäystä suurelle osalle henkilöstöä. Lisäksi toukokuun alussa tehdyn sairauskertomusjärjestelmän päivityksen ongelmat ja keskeneräisyydet ovat aiheuttaneet tehottomuutta varsinkin vastaanottojen hidastumisena ja tilastointivirheiden lisääntymisenä. Positiivista kehitystä on tapahtunut esimerkiksi avohoidon sähköisten asiointien lisääntymisessä lähes 260%:lla. Talouden osalta palvelualue on pysynyt lähes talousarvion puitteissa, ainoastaan asiakaspalvelujen osto ja palkkakustannukset saattavat aiheuttaa n. 1,7%:n ylituksen vuositasolla tämänhetkisen ennusteen mukaan.

Eteneminen kohti Sairaala Novaa

Valmistautuminen uuteen sairaalaan muuttoon etenee vauhdikkaasti. Huolimatta koronaepidemiasta suunnitelmia on viety eteenpäin erityisesti vastaanottopalvelujen ajanvarauskirjojen uudistamisessa, uusiin laitteisiin kouluttautumisessa ja uusien hoitoyksikköjen kuten hoitokeskuksen ja keskitetyn valvonnan toimintojen suunnittelussa. Epidemia on myös nopeuttanut vaihtoehtoisten, perinteisestä vastaanottokäynneistä poikkeavien hoitokontaktien hyödyntämistä.

Kuntatalouden niukkuudesta johtuen alkuperäisistä Nova-suunnitelmista on jouduttu tinkimään esimerkiksi keskitetyn valvonnan potilaspaikkojen ja leikkaussalien luku-

22.9.2020

määrän suhteen. Nova tullaan käynnistämään suunnilleen nykyisin resurssein ja tarvittavat muutokset tehdään myöhemmin palvelutarpeen ja käytettävissä olevien taloudellisten voimavarojen mukaan.

Merkittävät riskit ja riskien hallinta

Merkittävin riski tavoitteiden toteutumiselle on vaikeasti ennustettava koronaepidemian laajuus ja kesto. Jo nykyisellään epidemian taloudelliset vaikutukset yhteiskunnassa uhkaavat vakavasti toiminnan kehityssuunnitelmien toteutumista ja esimerkiksi NOVA-sairaalan kaikkien mahdollisuuksien käyttöönottoa.

Koronaepidemian negatiivisten vaikutusten minimoimiseksi olemme käynnistäneet alas ajetun elektiivisen toiminnan täydessä laajuudessaan toukokuun loppuun mennessä. Sairaalan sisäiset käytännöt infektiopotilaiden hoitamisessa ovat hioutuneet siten, että normaalia tai lähes normaalia toimintaa voidaan jatkaa, vaikka samanaikaisesti jouduttaisiin hoitamaan nykyistä hieman suurempaakin epidemiapotilasjoukkoa.

Epidemian aiheuttama hoitojonojen pidentyminen ja hoitamattomaksi jääneistä sairauksista selviäminen tulevat vaatimaan erityisjärjestelyjä.

Sairaala Novan optimaalisen käyttöönoton varmistamiseksi tarvitaan vielä työtä perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon toimintojen sujuvan yhteistyön suunnittelussa. Erityisesti tämä koskee rinnakkaisten vuodeosastojen ja vastaanottopalveluiden toimintojen yhteensovittamista.

22.9.2020

7.3. Psykiatrian palvelualue

Palvelujohtaja Janne Mäntynen

Sairaanhoitopiirin strategiaan ja arvoihin perustuvat Psykiatrian palvelualueen ydintehtävät

- tuotamme asiakaslähtöisiä, tarpeenmukaisia ja laadukkaita erikoissairaanhoidon palveluja vaikeimmin psykiatrisesti oireileville potilaille
- teemme laaja-alaista yhteistyötä ja järjestämme perustasolle toimivat konsultatiivimahdollisuudet
- huolehdimme siitä, että henkilökuntamme on hyvin perehdytettyä ja koulutettua, osaavaa, innostunutta ja työhön sitoutunutta
- kehitämme aktiivisesti tutkimus- ja hoitoprosesseja mahdollisimman toimiviksi
- edistämme tarpeenmukaista työnjakoa perustason kanssa ja huolehdimme keskitettävien psykiatristen hoitopalveluiden toimivuudesta
- johdamme toimintaa ammattitaitoisesti ja työntekijöiden työtä tukien

Asiakaskokemus

Asiakkaita, potilaita ja kuntia, on pyritty palvelemaan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti sekä vaikuttavia hoitokäytäntöjä hyödyntäen että yhteistyötä kehittäen. Roidu-palautteissa saimme tuloksena ”asiallinen kohtelu” asteikolla 1-5 (n=237) **4,35** ja ”voin suositella tätä hoitopaikkaa” NPS-arvolla 60, tavoitteena 60 tai yli. Vastauksia tähän saatiin 337. Roidu-palautteen kerääminen keskeytettiin koronavirusepidemiaan liittyen maaliskuun lopulla ja tauko jatkui vaihtelevasti eri yksiköissä muutamia kuukausia. Vastausmäärät ovat siten viimevuotista selvästi pienemmät (808).

Toiminta

Hoidontarpeen arvioinnit ja hoitokasojen käynnistymiset on pyritty toteuttamaan säästöjen mukaisesti. Lähetteen käsittelyviivettä on ollut jonkin verran, samoin hoitoa odottavia. Tämä liittyy osin koronavirusepidemiaan ja osin siihen, että osa lähetteisistä on ohjautunut käytöstä jo poistettuihin lähete”laatikoihin”. Tämä ongelma tuli sattumalta ilmi loppukesästä ja tilanne on pyritty korjaamaan sekä hoitopääsyn että tietoteknisten ratkaisujen osalta mahdollisimman pian.

Psykiatrian palvelualueella on toteutettu toistuvia organisatorisia muutoksia, viimeksi 1.5.2020 40 työntekijää siirrettiin liikkeenluovutuksena Jyväskylän kaupungille ja yksi Äänekosken kaupungille. Muutosten vuoksi toimintalukujen vertailukelpoisuus aiempiin vuosiin on huono, samoin talouden tunnuslukujen seuranta ja talousennusteen laatiminen ovat haastavia. Jyväskylän psykiatrian pkl:lla lähetemäärät ovat selvästi lisääntyneet (250kpl / 43%). Lastenpsykiatrian lähetemäärä on lisääntynyt 12,5% ja nuorisopsykiatrian avohoidon lähetemäärä on vähentynyt 7,4% edelliseen vuoteen verrattuna. Koko palvelualueen kaikkien yksiköiden lähetemäärä on lisääntynyt 12,6 % (187 kpl).

Avohoitokäynnit ovat lisääntyneet Jyväskylän psykiatrian pkl:lla 12%, vähentyneet nuorisopsykiatrian pkl:lla 3,7 % ja lastenpsykiatrialla taas lisääntyneet 25%. Käyntilukuihin ovat vaikuttaneet mm. yksiköiden lääkäritilanne, koronavirusepidemia sekä saapuneiden lähetteen määrä. Kokonaisuutena avohoitokäynnit palvelualueella vähenevät 0,5%, mutta aiemmin mainittu organisaation muuttuminen vaikeuttaa tilastojen vertailtavuutta. Koronavirusepidemia on lisännyt huomattavasti etävastaanotto-

22.9.2020

taa ja sähköistä asiointia, erilaisten sähköisten asiointimuotojen volyyymi on lisääntynyt 132% (1-8/20 yhteensä 1900 tilastoitua tapahtumaa).

Psykiatrian palvelualueen osastohoitopäivien määrä on lisääntynyt 3,8% edellisvuoteen verrattuna huolimatta toteutuneista aikuispsykiatrian osastohoitopaikkojen vähenemisistä (9 vuodepaikkaa). Kuormitus osastoilla on ollut korkea ja myös potilaiden hoitoisuus tuntuu lisääntyneen. Koronavirusinfektioon liittyvien erityistoimien käynnistettyä psykiatrisen osastohoidon kysyntä hetkellisesti väheni palautuen sitten aiemmalle tasolle. Kuormitusta psykiatrilta on epidemian aikana lisännyt myös hoitorinkien järjestämisen tarve päivystys- ja infektio-osastoille.

HaiPro-ilmoitukset ovat vähentyneet 1-8/20 13% edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna. Työturvallisuuteen tai väkivaltatilanteisiin liittyviä ilmoituksia oli 57% edellisvuotisesta määrästä, yhteensä 145 kpl. Näistä ilmoituksista yhteenkään ei arvioitu liittyneen vakavaa riskiä, edellisvuonna näitä oli 5 kpl.

Uuteen sairaalaan liittyviä muutostarpeita, muutosten etenemistä ja prosessien suunnittelua varten on palvelualueella laadittu tiekartta ja sen mukaisesti on päästy eteneämään. Toiminnan muutoksia on tehty jo ennen Novaan siirtymistä ja kaikkiaan muutostyö vaikuttaa etenevän aikataulussa.

Henkilöstö

Lääkärivaje palvelualueella jatkuu, erityisesti pulaa on erikoislääkäreistä. Erikoistumiskoulutukseen on aikuispsykiatrilta tullut lisää osallistujia. Kliinisen opettajan työskentely aikuispsykiatrilta on strukturoinut erikoistuvien lääkärien perehdytystä, ohjausta ja koulutusta. Lastenpsykiatrian lääkäritilanne on ollut syksystä 2019 alkaen kohtalaisen hyvä ja nuorisopsykiatrilta tilanne on viime talveen ja kevääseen verrattuna parempi, nuorisopsykiatrian osastolle saatiin vakituisen osastonylilääkärin virkaan kesällä uusi viranhaltija. Ostopalvelulääkäreitä on edelleen tarvittu erityisesti psykiatrian avohoitoon ja korvaamaan erikoislääkärivajetta. 1-8/20 ostopalvelulääkärien kustannukset ovat olleet n. 38 000 euroa edellisvuotta korkeammat. Loppuvuonna ostoja pyritään vähentämään palvelualueen talouden tasapainottamiseksi.

Muiden työntekijäryhmien saatavuudessa on ollut myös ajoittaista niukkuutta, mutta pääsääntöisesti sijaisia on tarvittaessa löytynyt ja auki olleet toimet on saatu täytettyä. Määräaikaisia työntekijöitä on palkattu tilanteissa, joissa vakituisen työntekijän tarve on epäselvä liittyen sairaala Novan mukanaan tuomiin muutoksiin. Koronavirusepidemiaan liittyen on ollut työntekijöiden lyhytaikaisia poissaoloja hengitystieinfektioihin liittyen ja varsinkin osastohoitoon on tarvittu sijaisia näillekin jaksoille. Keväällä tarvittiin päivystys- ja infektio-osastolle psykiatrisesti oireilevien potilaiden hoitoa varten lyhytaikaisia hoitorinkejä, joihin jouduttiin palkkaamaan sijaistyövoimaa. Varahenkilöiden saatavuudessa sairaalapalveluiden kautta on ollut niukkuutta johtaen tarpeeseen palkata suoraan palvelualueelle sijaistyövoimaa. Tämä tilanne on korjaantumassa.

Sairauspoissaoloja on alkuvuonna ollut 3,9% kokonaistyöajasta, vähennystä edelliseen vuoteen verrattuna 0,4%. Pitkät sairauslomamat ovat vähentyneet edellisen vuoden vastaavaan aikaan verrattuna.

Tiedonkulkua henkilöstölle on pyritty kehittämään ja parantamaan. Säännölliset työpaikkakokoukset ja henkilöstöä osallistavat kehittämispäivät ovat toimineet tässä työvälineinä, joskin koronavirusinfektio on aiheuttanut omia haasteitaan myös tässä.

22.9.2020

Aikuisten psykiatrisen avohoidon uudelleenjärjestely hoitomallien kautta on edennyt toteutukseen, joskin joiltain osin muutosten toteuttaminen on mahdollista vasta sairaala Novan tiloissa.

Alkuvuoden aikana psykiatrian palvelualueella työpanos on ollut kokonaisuutena 1,6 htv enemmän kuin edellisenä vuonna.

Talous

Palkkakustannuksista on 1-8/20 aikana toteutunut budjettiin nähden 73%. Vastaavana aikana asiakaspalveluiden ostosta on toteutunut 58% ja muiden palveluiden ostosta 75%. Ennusteen mukaan palkkakustannukset olisivat menossa 1,1 miljoonaa euroa yli suunnitellun mutta asiakas- ja muiden palveluiden ostojen vähentyminen lähes kompensoisi tämän. Palkkakustannusten osalta pyritään tilanteen tasoittamiseen käymällä läpi määräaikaiset sijaisuudet ja mahdollisuuksien mukaan vähentämään niitä. Ostopalvelulääkäreiden käytön vähentäminen ja oman rekrytointin tehostaminen ovat edelleen keskeisiä tavoitteitamme.

Merkittävät riskit ja riskienhallinta

- 1. Erikoislääkäreiden riittävyys** on iso ongelma psykiatrialla. Omaan erikoislääkäriskoulutukseen palvelualueella on panostettu. Rekrytointiyksikön kanssa tehdään aktiivisesti yhteistyötä asian korjaamiseksi. Perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon välisen työnjaon kehittäminen on tärkeää. Samoin se, että lääkäriytyövoimaa käytetään vain tehtäviin, joita eivät muut työntekijäryhmät voi tehdä.
- 2. Sairaanhoidajien riittävyys** on tullut uutena haasteena. Osaavat hoitajat ovat psykiatrisen hoitotyön perusta ja ilman riittävää hoitajatyöpanosta ei pystytä toimimaan avo- eikä osastohoidoissa. Rekrytointityötä tehdään aktiivisesti sekä valmiiden sairaanhoidajien että opiskelijoiden parissa.
- 3. Sähköisten palveluiden käyttöönotto** on tärkeä keino psykiatristen palveluiden riittävyyden turvaamisessa. Riskiä muodostavat tietoteknisten ratkaisujen toimivuus ja käytettävyys sekä työntekijöiden että potilaiden näkökulmasta.
- 4. Perustason kanssa sovittu työnjaon ylläpitäminen** vaatii riittävää ja osaavaa työvoimaa sekä työvälineitä konsultointiin. Jatkossa pyritään lisäämään digitaalisten välineiden käyttöä sekä muiden kuin lääkäreiden toteuttamaa konsultaatiotyötä. Psykiatrian palvelualue on mukana etävastaanottojen kehittämisprojektissa ja palvelujohtajana osallistun digipalvelujen ohjausryhmän työskentelyyn.
- 5. Sairaala Novan toiminnan käynnistyminen** lähenee ja loppuvuoden aikana on vielä käytävä läpi palvelualueen toiminnot siirtymisvalmiuden varmistamiseksi. Tietotekniset ratkaisut ja niiden toimivuus muodostavat oman riskinsä ajatellen toimintaa aiempaa niukemmissa tiloissa ja esim. ajanvarauksien toimivuutta.
- 6. Uudessa sairaalassa** on yksi osastoyksikkö nykyistä enemmän johtuen uuteen sairaalaan valitusta arkkitehtuurista. Tämä vaatii kolmivuorotyössä toimivan hoitohenkilökunnan määrän lisäämistä, jotta potilasturvallisuus ja laadukas hoito varmistuvat. Asia on pyritty järjestämään palvelualueen sisäisin muutoksin, jotka eivät kuitenkaan aikataulullisesti aivan synkronoidu uudessa ympäristössä toimimisen käynnistymisen kanssa.
- 7. Sairaanhoidopiirin ja palvelualueen budjetilliset haasteet** on tärkeää huomioida ja tasapainottaa suhteessa potilaiden hoidon ja toiminnan tarpeisiin.

22.9.2020

7.4. Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue

vs. palvelujohtaja Anne Pihl

Asiakas

Päivystyskäyntejä oli alkuvuonna 46 387, mikä on -11,2 % (- 7212 kpl) vähemmän kuin edellisenä vuonna, kun tarkastellaan vertailukelpoisia käyntitietoja. Lääkäriin puhelinkonsultaatioita oli 12 880 kpl (v. -20, 12 778), joten myös puhelinkonsultaatioiden määrä on hieman lisääntynyt, 0,8 %. Pandemia on vaikuttanut päivystys- ja infektio-osaston (POS) toimintaan, koska pandemian alkuvaiheessa POS:lle sijoitettiin ainoastaan hengitystieoireisia infektiopotilaita ja kaikki muut päivystyspotilaat ohjattiin muille vuodeosastoille. Päivystys- ja infektio-osastolla (POS) DRG-jaksojen määrä on vähentynyt -17 % edellisestä vuodesta ja hoitopäivien määrä väheni 15%. Keskimääräinen hoitoaika oli 1,7 vrk tavoitteen ollessa 1,5 vrk. Alkuvuonna ennen pandemiaa POS:n toiminta oli edellisen vuoden kaltaista ja keskimääräinen hoitoaika oli 1,6 vrk, mikä on lähellä tavoitetta.

Haipro-ilmoituksia tehtiin päivystysalueella ja ensihoidossa tammi-elokuussa 562 kpl (2019 444 kpl vastaavasti). Suurin osa liittyi tiedonkulkuun (37 %) tai lääkehoitoon (31 %). Potilaan hoitoon tai kohteluun liittyviä kirjallisia muistutuksia on tullut 12 (9 kpl vuonna -19), lisäksi on tullut 2 AVI:n selvityspyyntöä.

Potilailta ja omaisilta QPro-järjestelmän kautta on tullut 93 palautetta (113 kpl v.-19). Asiakaspalautteen keskiarvo toimialueella oli 2,9 (asteikko 1-5), vuonna 2019 luku oli 3,3. Eniten parannettavaa oli mahdollisuudessa osallistua oman hoidon suunnitteluun (2,6) ja hoidon toteutuksen sujuvuudessa 2,8. Parhaat palautteet oli annettu saadun tiedon ymmärrettävyydestä (3,2) ja kohtelussa (3,1). Potilaiden asiakastyytyväisyyttä mittaava NPS -luku oli 52,8 (n=861), Päivystyksessä 50,5 ja Päivystys- ja infektio-osastolla 57,9. kaikkien vastausten keskiarvo oli 8,466. NPS -luku on noussut vuoden 2019 vastaavasta ajankohdasta (2019 NPS 48,4 ka 8,28, n= 1312), ja saavuttaa asetetun strategisen tavoitteen molemmissa yksiköissä (NPS 50). Suosittelijoita vastaajista oli 84,0 % ja arvostelijoita 10,2 %. Eniten positiivisia palautteita tuli ratkaisuosamisesta (n=98, 18,0 %), kohtaamisesta (n=168, 30,9 %) asiakaspalvelusta (n=319, 58,7 %). Eniten kriittistä palautetta kyselyyn vastanneet antoivat jonotuksesta tai odottelusta (n=81, 14,9 %), toimipisteestä (n=20, 3,7 %) ja kivunlievityksestä ja lääkityksestä yhdessä (n=26, 4,8%) kaikista 543 avoimesta palautteesta.

Henkilöstö

TurPo-ilmoituksia oli päivystyksen ja ensihoidon palvelualueella 119. Vuonna 2019 vastaavana ajankohtana 74 ilmoitusta. 33,6 % (n=40) ilmoituksista koski potilaan aiheuttamaa fyysistä ja henkistä väkivaltaa. Vakavia riskejä oli 3 kpl (2,5 %), merkittäviä riskejä oli 15 kpl (12,6 %) ja kohtalaisia riskejä 34 kpl (28,6 %). Työtapaturmia ilmoituksista oli 32 % (n=38). Päivystyksen työturvallisuustilanteen parantamiseen on haettu ratkaisuja yhteistyössä työsuojelun kanssa.

Henkilökunnan kehityskeskusteluja ei ole vielä aloitettu. Hoitohenkilöstön sairauspoissaoloapäiviä oli yhteensä 2 166 päivää. Vuonna 2019 vastaavana ajankohtana 2 136 päivää. Lisäystä edelliseen vuoteen on 30 päivää, keskimäärin 9,7 päivää per työntekijä.

22.9.2020

Hoitotyön työpanos oli yhteensä 164,5 htv. Työpanos on lisääntynyt edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna 12,5 htv. Lisäys johtuu pääasiassa keväällä 2019 alkaneesta COVID-19 pandemian aiheuttamasta lisätyötarpeesta. Määräaikaisen hoitohenkilökunnan osuus hoitotyön työpanoksesta oli alkuvuonna 39,1 %. Määräaikaisten työpanos on laskenut 6,0 % edelliseen vuoteen verrattuna. Alle 13 pv sijaisia käytettiin 7 kertaa, joista kertyi yhteensä 13 työpäivää. Lyhytaikaisen sijaisen käyttö on viimeinen vaihtoehto paikata työntekijävajetta äkillisissä poissaolotilanteissa, potilasturvallisuuden varmistamiseksi riittävällä miehityksellä. Ensisijaisesti äkilliset poissaolot paikataan äkkilähtijällä tai työvuorojärjestelyillä. Määräaikaisten työntekijöiden osuus on korkea johtuen toiminnan ympärivuorokautisesta ja keskeytyksettömästä toiminnasta sekä siitä, että henkilöstö tekee paljon lyhennettyä työaika.

Sairaalamme on yksi merkittävimpiä akuuttilääketieteen keskuksia maassamme. Tällä hetkellä KSSHP:ssä on kuusi akuuttilääketieteen erikoislääkäreitä ja kahdeksan alalle erikoistuvaa lääkäriä. Kuluvana vuonna akuuttilääketieteen erikoisalalle on perustettu ylilääkärin virka. Akuuttilääketieteen ylilääkärin tärkeimmät tehtävät ovat sairaanhoitopiirin akuuttilääkäritoiminnan vakiinnuttaminen, päivystyksen toiminnan kehittäminen kohti akuuttilääkärijohtoista päivystystä ja akuuttilääketieteen erikoisalan tasavertaisen aseman varmistaminen muiden sairaalaerikoisalojen joukossa.

Toiminta

Päivystyspotilaan läpimenoaika on keskeinen päivystyksellisen hoidon laadun mittari. Potilaan keskimääräinen odotusaika ensiarviosta lääkärin tapaamiseen oli 70 min, joka on yli asetetun tavoitteemme (60 min) mukainen.

Päivystystoiminnan pitkäaikainen ja tärkein strateginen tavoite on ollut vähentää epätarkoituksenmukaisia päivystyskäyntejä, millä pyritään varmistamaan äkillisesti sairastuneiden potilaiden turvallinen hoito. Päivystyksen puhelinneuvonnalla on tässä kysynnän hallinnassa tärkeä rooli. Alkuvuonna päivystyksen puhelinneuvonnan (Päivystysapu 116117 Keski-Suomi) hoitamien puhelujen määrä oli entisellä tasolla, ja niitä oli tänä vuonna 41 497 kpl, keskimäärin 5187 puhelua/kk (vuonna 2019 vastaava luku oli 4887 puhelua/kk). Pandemian alkaessa yhteenotot Päivystysapuun lisääntyivät voimakkaasti koko maassa johtaen palvelun ruuhkaantumiseen. Tilanne tasaantui, kun koronaneuvontaa lisättiin eri yhteydenottokanavilla.

Kotisairaalassa on hoidettu alkuvuonna 409 potilasta (408 v.-19), täyttöaste on ollut yli 118 %.

Valmistautumista kotisairaalan 1-hengen hoidonarvointiyksikön toiminnan käynnistämiseen yhteistyössä ensihoidon kenttäjohdon kanssa jatkettiin täydennuskouluttamalla henkilöstöä. Toiminnan on tarkoitus käynnistyä syyskuussa Hoidonarvointiyksikön ensisijainen kohderyhmä ovat palveluasumisyksiköiden asukkaat ja kotihoidon palvelujen piirissä olevat asiakkaat.

Ensihoitotehtävien määrä on vähentynyt pandemian aikana merkittävästi. Vuodenvaihteessa Konneveden ensihoitoyksikön valmiusaika muutettiin välittömäksi lähtövalmiudeksi klo 8-20 ja aiemmin käytössä ollut yöaikainen varallaolo poistui. Samalla Hanka-salmen yksikön valmiusaikaa lisättiin, ja yksikkö on nyt 24/7 välittömässä lähtövalmiudessa. Tavoittamisajat ovat palvelutasopäätökseen kirjattujen tavoitteiden mukaiset, ainoastaan reuna-alueilla viiveet ovat aavistuksen kasvaneet.

Seurantajakson aikana on jatkettu Sairaala Novan päivystyksen toimintamallien kehittämistä. Uusia toimintatapoja on kokeiltu myös käytännössä.

22.9.2020

Talous

Toiminnan tulot jäävät edellisen vuoden tasosta vähentyneen käyntimäärän vuoksi. Toimintakulut ovat 71 % talousarviosta (vuonna 2019 vastaava osuus oli 68,4 %). Tämän hetken ennusteen mukaan näyttää siltä, että päivystyksen toimialueen menot tulevat pysymään lähellä talousarviota. COVID19 -pandemian aiheuttamien tulo- ja menovaikutusten suuruudeksi palvelualueella on arvioitu tällä hetkellä noin 1,0 M€, josta tähän mennessä on toteutunut laboratorio näytteenottoon 0,5 M€.

22.9.2020

7.5. Sairaalapalveluiden palvelualue

Palvelujohtaja Janne Saarinen

Sairaalapalveluiden ydintehtävät (kuvaus ja näkymät)

Sairaalapalvelut on monipuolisia palveluita tarjoava palvelualue, jonka rooli potilaiden hyvän hoidon, lääkehuollon, kuntoutuksen ja erilaisten hoidollisten palveluiden antamisessa on merkittävä.

Sairaalapalveluiden palvelualueella tarjottavat palvelut ovat kiinteä osa kliinisillä palvelualueilla toteutettavaa potilaiden hoitoa, tutkimusta ja kuntoutusta. Tavoitteenamme on hioa yhteistyössä muiden palvelualueiden ja maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa potilaiden hoidollisia prosesseja niin, että palvelualueemme voi toimia sujuvasti ja kustannustehokkaasti potilaiden turvallisen ja hyvän hoidon takaamiseksi.

Palvelualueeseen kuuluu apuvälinepalvelut, sairaala-apteekki, vuodeosastopalvelut, hoitokeskus ja keskitetty henkilöstöresurssiyksikkö. Kokonaisuutta johdetaan Palvelujohtajan ja kolmen Palveluesimiehen voimin.

Toiminta pohjautuu Keski-Suomen sairaanhoitopiiriin voimassa olevaan strategiaan ja sen tavoitteisiin. Keski-Suomen väestölle ja muille asiakkaille tuotetaan kansallisiin ja kansainvälisiin suosituksiin perustuvia oikea-aikaisia palveluita, hoitoja ja tutkimuksia yhteistyössä keskeisesti asiakkaan/ potilaan tarvitsemiin palveluihin liittyvien toimijoiden kanssa tavoitteena laadukas ja vaikuttava asiakaslähtöinen palvelu. Sairaalapalvelut ovat osa laadukasta ja vaikuttavaa hoitoketjua. Erityistä huomiota kiinnitetään asiakaspalveluun myönteisen asiakaskokemuksen tuottamiseksi asiakkaille, potilaille sekä heidän läheisilleen.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteuttaminen palvelualueella

Asiakaskokemus

Vuodeosastoilla mitattu asiakastyytyväisyys oli erinomainen (NPS 66,6, 901 vastannutta) ja hoitokeskuksessa samoin erinomainen (NPS 91, 437 vastannutta)

Sairaala-apteekin viikonloppuvarallaolojärjestelmää on hoidettu farmaseuttien toimesta. Keskussairaalan päivystysalue, Kyllön osastot, psykiatrian osastot ja Kotisairaala-toiminta ovat erityisesti työllistäneet varallaolijaa.

22.9.2020

Potilaiden tunnistaminen toteutuu hyvin. Tarkastuksia toteutettiin 4 ja 8/2020

Yksikkö	4/2020	8/2020
Neurologia	90%	100%
Kuntoutus	94%	100%
Sis-keu.osasto	100%	100%
Sydänosasto	100%	87,5%
Sydänvalvonta	100%	80%
SYÖVE	100%	100%
Oper os 21	100%	80%
Oper. os. 22	100%	100%
Oper. os. 15	100%	100%
Hoitokeskus	85,7%	69%

8/2020 hoitokeskuksessa hoitajilla huomattavia ongelmia tietokoneelle kirjautumisessa, joten rannekeiden tulostaminen ei onnistunut kaikissa tilanteissa.

Toiminta ja prosessit

Toiminnan kehittämisessä on kiinnitetty erityistä huomiota yhteisten toimintakäytäntöjen ja tavoitteiden laatimiseen sekä niiden toteutumisen seurantaan. Potilaiden hoidossa toimitaan yhtenäisten näyttöön perustuvien käytäntöjen mukaisesti (esim. kansalliset laatuindikaattorit ja – suositukset, lait, asetukset ja määräykset). Sairaalapalvelut tekevät yhteistyötä sekä maakunnan perusterveyden – ja sosiaalihuollon että sairaanhoitopiirin muiden palvelualueiden kanssa potilaiden ja asiakkaiden sujuvien prosessien kehittämiseksi.

Syksyllä 2020 keskiössä on vahvasti vuorovastaavan tehtäväkuvan kehittäminen Novan toimintaympäristöön, tehtäväkuvan yhtenäistäminen muiden palvelualueiden kanssa sekä vuorovastaavien kouluttaminen ja TVA-tarkastelu.

Hoitotyön toimintamallien kehittäminen kohti Sairaala Novaa etenee. Novassa toimiminen edellyttää tiimi- ja parityöskentelyä, mikä tukee myös uusien työntekijöiden perehdytystä. Lääkkeenjako mallin kehittäminen on edennyt suunnitellusti, otettu käyttöön kaikilla vuodeosastoilla, yhteistyössä sairaala-apteekin, muiden palvelualueiden vuodeosastojen sekä pth:n kanssa.

Sairaalapalvelut on mukana Palveluneuvonta -projektissa. Projektissa kehitetään potilaiden palveluohjausta ja potilasvirtojen hallintaa moniammatillisesti niin, että jokainen potilas saa tarvitsemansa hoidon oikea-aikaisesti, oikeassa paikassa ja oikeilla, osavilla resursseilla, mikä on sote-periaatteiden mukaista kehittämistyötä. Projektin myötä ensimmäinen vakituinen palveluneuvoja on aloittanut 1.7.2020 ja tavoitteena on saada toinen palveluneuvoja 1/2021 mennessä. Palveluneuvonta on laajentunut kaikille vuodeosastopalveluiden vuodeosastoille. Palveluneuvonta keskittyy haasteellisimpien potilaiden hoidon koordinointiin ja jatkohoidon suunnitteluun muun hoitotiimin tukena parantaen hoidon laatua ja palvelupolkujen sujuvuutta.

Vuodeosastopalveluille on laadittu yhteinen, mutta yksöiden erityispiirteet huomioiva, koulutussuunnitelma (suuntana sairaala Nova). Koulutussuunnitelman toteutus viivästyi koronapandemian vuoksi. Koulutussuunnitelman mukainen toiminta on saatu käynnistettyä uudelleen elokuussa. Älylääkekaappi ja lifecare -koulutukset ovat toteutuneet

22.9.2020

suunnitellusti. Sähköinen perehdytystyökalu Elbit Intro on vuodeosastopalveluilla otettu käyttöön vuonna 2019, ja sen myötä perehdytysprosessin kehittäminen jatkuu edelleen, joka yksikössä.

Apteekin antibioottien käyttökuntoonsaattamisrobotti on saatu tehokkaaseen toimintaan. Alkuvuodesta 2020 yhteistyötä Essoten kanssa on pystytty vahvistamaan ja Mikkeliiin on toimitettu n. 17 000 käyttökuntoon saatettua 1,5 g:n kefuroksiimi-annosta. Sairaala-apteekki tarjoaa palvelua myös Jyväskylän kaupungin terveyskeskussairaalaan.

Henkilöstö

Henkilökunta ei ole pystynyt osallistumaan kaikkiin täydennyskoulutuksiin asetettujen tavoitteiden mukaisesti johtuen koronapandemian ja Nova-projektin uudelleenjärjestelystä. Koronan takia koulutuksia on muutettu verkkokoulutuksiksi.

Sairaala-apteekin henkilöstön työpanosta on lisätty suunnitelmien mukaisesti (+24,7%) Unit dose –laitteen ja älylääkekaappien käyttöönottoa varten sekä sisätautiosastojen ja hoitokeskuksen osastofarmasian laajentamisella.

Koronan seurauksena tälle vuodelle suunnitellut tyhy- ja kehittämispäivät joudutaan toteuttamaan poikkeuksellisilla keinoilla. Eri vaihtoehtoja pohditaan yksikkökohtaisesti.

Talous- ja kustannustehokkuus

Puheterapeuttien valtakunnallinen saatavuusongelma näyttäytyy myös Keski-Suomessa. Apuvälinepalveluissa on pitkistä rekrytointipyrkimyksistä huolimatta jouduttu ostamaan puheterapeuttipalvelua ulkopuoliselta palveluntarjoajalta. Ulkopuolisilta palveluntarjoajiltakaan palvelua ei saada kokoaikaisesti.

Hoitotarvikkeiden tuotteistamisprojektia on jatkettu yhteistyössä tuotannollisten palveluiden kanssa. Hanke on edennyt erinomaisesti ja laajentunut kaikille vuodeostuille, tuloksena hoitotarvikkeiden oikea käyttö potilaan tarpeisiin nähden. Syksyllä 2020 kehittäminen jatkuu Novan lähihuoltopisteisiin ja hoitotarvikkeiden keskittämiseen. Hoitotarvikkeiden tuotteistaminen, yhtenäinen toimintamalli ja henkilöstön tietoisuuden lisääminen ovat jo lyhyessä ajassa tuottaneet kustannussäästöä

Eteneminen kohti Sairaala Novaa; yhteenveto keskeisistä toiminnan muutoksista vuonna 2020

Älylääkekaappikokonaisuudet on saatu hyväksytysti asennettua Nova-ympäristöön. Seuraavaksi viimeistellään älylääkekaappien lääkevarastosuunnitelmat yhdessä käyttäjien kanssa.

Suomen ensimmäinen, lääkkeitä yksittäin pakkaava Unit dose- laite on toimitettu Novaan tammikuussa 2020. Laite tarvitaan katkeamattoman ja dokumentoidun lääkkeenjako-prosessin varmistamiseksi (CLMA). Vaikka integraatio potilastietojärjestelmään viivästyy, voidaan laitteella jakaa lääkkeitä yksittäispakkauksiin. Kokonaishyöty saavutetaan APTJ:n yhteydessä.

22.9.2020

Yhteinen henkilöstösuunnittelu jatkuu (mitoituskalkulat). Tavoitteena on, että hoitohenkilökunnan mitoituskalkula toteutetaan ulkopuolisen tekijän toimesta koko sairaalaa koskien. Työ on alkanut 6/2020. Liikkuvuus sairaalapalveluiden vuodeosastojen hoitohenkilöstön välillä on lisääntynyt suunnitelmien mukaisesti.

Hoitokeskustoiminnan kehittäminen (potilasryhmien arviointi, aukioloajat, osaaminen, palvelusopimukset) on edennyt suunnitelman mukaisesti. Hoitokeskuksen lauantai- aukiolo käynnistyy 9/2020, samassa yhteydessä Herkoyhteistyön (kotiutusyksikkö) kanssa. Ilta-aikaisen hoidon järjestäminen on myös kehitteillä Herkoyhteistyönä. Palvelusopimuksia on yhteistyöyksiköiden kanssa laadittu aktiivisesti ja ne valmistuvat vuoden loppuun mennessä. Hoitokeskuskonseptin (toimenpiteet ja lääkehoito) kehittäminen on meneillään yhteistyössä ERP-projektin kanssa. ERP suunnittelu etenee hitaasti, minkä vuoksi on herännyt epäily, onko asetettu tavoite toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntämisestä heti Sairaala Novaan muutettaessa mahdollinen.

Merkittävät riskit ja riskien hallinta

Jatkuva muutos ja siihen liittyvät toimenpiteet ovat tunnistettu riski henkilöstön työhyvinvoinnin näkökulmasta. Muutoksista tiedottamiseen, muutokseen sitouttamiseen ja työhyvinvointiin tullaan panostamaan muun muassa viestintää vahvistamalla ja ottamalla henkilöstö entistä tiiviimmin mukaan toiminnan kehittämiseen.

Potilasturvallisuuteen liittyvät riskit ovat keskeisiä sairaalapalveluiden alueella. Kiinnitetään erityistä huomiota potilaan virheettömyyden tunnistamiseen. Sairaalainfektioiden torjunnassa keskeistä on hyvä käsihygienia (käsihuuhteiden oikea käyttö).

Sairaalapalveluiden osalta kustannustehokkuuden ja toiminnan sujuvuuden näkökulmasta merkittävä riski on ERP:n valmiusasteeseen sairaalaan mentäessä. Mikäli ERP: tä ei saada käyttöön, merkittävät toiminnan ohjaamisesta haetut hyödyt jäävät saavuttamatta, esim. toiminnallinen työvuorosuunnittelu. Toiminnanohjausjärjestelmän hyödyntäminen vuodeosastotoiminnassa on epäselvää, ja todennäköisesti tulee aiheuttamaan hoitajalle ja/tai sihteerille tuplatyötä, mikä ei ole järkevää. ERP:n kehittäminen vuodeosastoille ei ole syksyn 2020 aikana ollut erityisen aktiivista. ERP-pilotti hoitokeskuksessa ei ole edennyt.

22.9.2020

7.6. Tuotannon palvelut

Palvelujohtaja Janne Saarinen

Tuotannon palveluiden ydintehtävät (kuvaus ja näkymät)

Tuotannon Palveluiden perustehtävänä on tuottaa sairaanhoitopiirin tarvitsemia palveluita keskitetysti ja huolehtia laitteiden, tarvikkeiden ja kiinteistön toimintavarmuudesta sekä potilasturvallisuudesta. Palvelualueeseen kuuluu Tekninen huolto, Puhtauspalvelut, Tekstiilihuolto, Ruokapalvelut, Välinehuolto, Lääkintäteknikka, Hankinta, Logistiikka ja Osastonsihteeripalvelut. Kokonaisuutta johdetaan Palvelujohtajan ja viiden Palveluesimiehen voimin.

Lähivuosien aikana hoitoprosessit ja palvelutarve on merkittävässä muutoksessa sekä sairaanhoitopiirin sisäisten projektien, että skaalaetuja tavoittelevien yhteistyökuvioiden siivittämänä. Tuotannon palveluiden keskeinen tavoite onkin tukea ja mahdollistaa kehitystä reagoimalla palvelutarpeen muutoksiin, levittää parhaita käytäntöjä ja etsiä aktiivisesti tuottavuutta lisääviä mahdollisuuksia sidosryhmien kanssa. Toiminnan kehittämistä jatketaan potilas ensin -ajattelulla seuraavan kahden tarkasteluperiaatteen avulla: tehdään oikeita asioita, tehdään asioita oikein.

Nova Sairaalan toiminnan kannalta suunnitellut tilat ja yhteistyö Jyväskylän perusterveydenhuollon kanssa tuovat merkittävän kehityspotentiaalin tuotannon palveluiden tuottamiseen. Tämä mahdollistaa sekä tuottamaan nykyiset palvelut laadukkaammin ja tehokkaammin, että ottamaan aiempaa suuremman jalansijan hoitoketjujen tukemisessa. Tuotannon palvelut tukevat aktiivisesti kliinisten ammattilaisten tehtävien priorisointia, jotta heidän aikansa ja osaamisensa on mahdollista käyttää vaikuttavaan potilastyöhön. Muut tehtävät hoidetaan siellä, missä niiden toteuttamiselle on parhaat edellytykset ja paras osaaminen.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteuttaminen palvelualueella

Asiakaskokemus

COVID-19 viruksen vuoksi toimintaa on sopeutettu nopealla aikataululla vastaamaan asiakkaan tarpeita. Henkilöstöresurssia ja palveluita näytteenottoon ihotautipolille sekä Show roomiin on lisätty ja muuttuvaan palvelutarpeeseen on reagoitu lyhyellä varoajalla. Pandemian vuoksi sihteeripalveluissa jouduttiin muuttamaan tuhansien ajanvarausten aikatauluja vuosikolmanneksen aikana.

Saneluiden purkuviiveet ovat olleet liki 10 vuorokautta ei-kiireellisten saneluiden osalta ja kiireelliset on pystytty purkamaan vuorokauden sisällä. Viive on aiheutunut pandemian ja potilastietojärjestelmäpäivityksen yhteisvaikutuksesta. Asiakaspuheluiden määrä on kolminkertaistunut korona-pandemian vuoksi joissakin yksiköissä.

Sairaala Novassa toteutuu osastovarastojen kokonaisvaltainen hyllytyspalvelu. Osastovarastojen valikoimien määrittelytyö on ollut käynnissä yksiköiden kanssa. Määrittelyn yhteydessä on haettu kustannustehokkuutta yhtenäistämällä yksiköiden tarvikevalikoimia ja tehostettu varastointipisteitä erikoistarvikkeissa.

22.9.2020

Instrumenttien ja välineiden inventaariota ja standardointia on tehty yhteistyössä asiakkaan kanssa jatkuvana kehittämisprosessina.

Etä- ja lähisihteerimallia on kehitetty määrätietoisesti Novan toimintamalleja vastaavaksi. Sihteeripalvelut ovat olleet aktiivisesti mukana ITTE-itseilmoittautumisjärjestelmän pilotointiprojektissa ja käyttöönottoprojektin valmistelussa.

Puheentunnistusohjelma vaihdettiin asiakkaiden pyynnöstä ja lisenssejä on jaettu lääkäreille n. 200. Ohjelman vaihtaminen ei ole vielä näkynyt sanelujonoissa. Osastonsihteeripalvelut ovat myös myyneet tekstinkäsittelypalvelua Äänekoskelle, jossa otettiin kesän aikana käyttöön samainen puheentunnistusohjelma. Käyttöönoton jälkeen Äänekosken sanelut ovat loppuneet. Kutsukirjeiden ja ajanvarauskirjojen uusimistyö on myös vaatinut osastonsihteerien työpanosta.

Korona-pandemian vuoksi toimintaa on sopeutettu nopealla aikataululla vastaamaan asiakkaan tarpeita. Henkilöstöresurssia on pikaisesti kohdennettu päivystysalueelle, näytteenottoon, aulapalveluihin ja Teholle. Lisäksi hankinnoissa on tehty erinomaista työtä pandemiasuojaimien toimittajien validoimiseksi ja tuotteiden ostamiseksi. Hankintatoimi on kyennyt tukemaan nopealla aikavälillä koko maakunnan tarpeita

Toiminta ja prosessit

Toiminnanohjausjärjestelmäkokonaisuuden uusiminen mahdollistaa vuodelle 2021 suunnitellut toimintamallit. Määrittelytyö on tehty ja käyttöönottoon on osoitettu pyydettyt henkilöresurssit.

Tukipalveluiden asiantuntijat ovat koordinoineet ja osallistuneet asiantuntijoina tai koe-käyttäjinä moniin Novan hankintoihin, kuten jäteasiat, sairaalasängyt, annostelijat.

Teknisen huollon henkilöstö on ollut tiiviisti mukana Nova-projektin liikkeissä. Henkilöstöä on osallistettu ja koulutettu muun muassa vastaanottotarkastuksien ja toimintakokien kautta pitkin vuotta.

Novan käyttöönoton aikainen suunnittelu vaatii tukipalveluilta erityisen huolellista suunnittelua, jota on tehty yhteistyössä käyttöönottoprojektin kanssa. Palvelujen suunnittelu kahteen rakennukseen käyttöönoton ajalle vaatii erityisen paljon ammattitaitoa tukipalvelujen esimiehiltä. Suunnitelmia on konkretisoitu käytännön tasolle budjetoinnin yhteydessä.

Henkilöstö

Henkilöstösuunnittelua on toteutettu aktiivisesti uusien toimintamallien mukaisesti ja kiinnittäen erityistä huomiota resurssien tarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen toimintatapojen kehitystä vastaavasti sekä resurssien oikea aikaiseen käyttöönottoon. Hankinnan ja logistiikan työpanos toimintamallien muutoksen ja uusien toiminnallisuksien käyttöönoton myötä on kasvanut 14,3 % edellisestä vuodesta.

Koronapandemian vuoksi palvelualueen henkilöstön riittävyys on aika ajoin ollut niin kortilla, että olemme joutuneet käyttämään ulkopuolisia palveluntuottajia tasoittamaan kysyntäpiikkejä muun muassa puhtauspalveluissa.

22.9.2020

Koronasta johtuva tavanomaista herkempi ohjeistus jäädä sairauspoissaololle lievisäkin oireissa on vaikuttanut sairauspoissaolojen määrään palvelualueella. Korona-epidemia on lisännyt sairauspoissaolojen määrää myös siksi, että henkilökuntaa on ollut karanteenissa eikä kaikille ole pystytty järjestämään etätyömahdollisuutta. Merkittävää poissaoloaaltoa ei kuitenkaan kesän aikana ole havaittu, mutta lyhytaikaisia työvuorojärjestelyitä on jouduttu tekemään. Nämä ovat omiaan kuormittamaan sekä henkilöstön, että lähiesimiesten jaksamista. Yhteistyöpalaverit työterveyden kanssa ja Vartu-keskustelut on käyty ohjeiden mukaisesti.

Henkilöstön käyttöön otettua aloitekanavaa on markkinoitu esimiesten toimesta ja kuukausittain arvottavilla työyhteisön kakkukahveilla. Henkilöstön tiedon valjastaminen toiminnan ja yhteistyön kehittämiseen nähdään kriittisen tärkeäksi.

Korona on monin tavoin vaikuttanut esimiestyöhön. Tapaamiset esimiesten ja tiimien kanssa on jouduttu pitämään etäpalavereina ja monet tutut johtamiskohtaukset puheimitse. Kaikilla ei ole ollut etäkokouksiin tarvittavia välineitä eikä osaamistakaan, mutta pandemia on toiminut digitalisaatiota vauhdittavana pikakurssina.

Talous- ja kustannustehokkuus

Palvelualueen talousennusta on kokonaisuudessaan budjetoidun mukainen.

Puheentunnistuksen käyttöönottoon budjetoituja säästöjä ei olla pystytty osastonsihteeripalveluissa toteuttamaan käyttöönoton viivästyessä.

Kylän kattaus on esittänyt merkittäviä korotuksia osastonruokapalveluiden kustannuksiin. Hoitohenkilökunta on myös kokenut vaikutusmahdollisuuksiensa heikentyvän sairaanhoitopiirin ulkoistettua osastoruokapalvelut Kylän Kattaukselle 2019. Kustannusten nousua hillitään valmistelemalla liikkeenluovutus takaisin sairaanhoitopiirille loka-kuun alussa. Ulkoistettuna palveluna osastoruokapalvelut ovat osoittautuneet tehottomaksi toiminnaksi.

Tyhjilleen jäävien kiinteistöjen myyntiin on panostettu ja vanhan sairaalan puolelle jääviä varastoja on vuoden aikana ajettu alas potilasturvallisuus huomioiden.

Eteneminen kohti Sairaala Novaa; yhteenveto keskeisistä toiminnan muutoksista vuonna 2020

Tuotannon palveluiden asiakaskunta laajenee Novassa Jyväskylän terveyden toiminoilla. Tämä mahdollistaa merkittäviä skaalaetuja palvelujen tuottamiselle, mutta edellyttää myös toiminta-aikojen laajentamista. Muun muassa välinehuollossa kysyntä kasvaa sen verran, että henkilöstöä joudutaan perehdyttämään jo vuoden 2020 puolella.

Sisäisissä materiaalikuljetuksissa aloitetaan Sairaala Novan mukaisen keskistetyn sänkylogistiikan toimintamallin käyttöönotto sekä erilliskuljetettavien materiaalien keskitetty palvelu. Lisäksi logistiikkapalveluja tullaan laajentamaan entisestään.

Vuonna 2019 käyttöönotettuja ohjauskäytänteitä tullaan jatkamaan ulkoisten palveluntarjoajien kanssa. Tekstiilihuollossa ja potilasruokapalveluissa toimintamallit tulevat

22.9.2020

muuttumaan merkittävästi Novaan siirryttäessä. Uudet toimintamallit ja sopimusten päivittäminen mahdollistaa yhteistyön kokonaisvaltaisen uudelleen arvioinnin.

Novaan siirtyminen vaatii koko sairaanhoitopiiriltä poikkeuksellista toiminnan suunnittelua. Muun muassa määräaikaishuoltotoimenpiteet toteutetaan suunnitellusti etukäteen, jotta muuttoaika pystytään mahdollisimman hyvin resursoimaan. Lisäksi Nova tuo tullessaan uusia teknisiä ratkaisuja ja toimintamalleja, joiden osalta asiakkaiden ja henkilökunnan käyttöopastaminen on tehtävä suunnitellusti. Esimerkkinä työvaateautomaatti.

Merkittävät riskit ja riskien hallinta

Ennen Novan käyttöönottoa riskinä näyttäytyy Keskussairaalaan kiinteistön ja laitteiden, kuten välinehuollon laitekannan, huono kunto.

Kiinteä osa Novan toimintamallia on yhteiskäytössä tilat ja laitteet. Yhteiskäyttöisyys vaatii toiminnanohjausta, jota haetaan toiminnanohjausjärjestelmältä. Sujuvan potilasohjauksen mahdollistamiseksi toiminnanohjausjärjestelmä on myös integroitava hankittavien itseilmoittautumislaitteiden kanssa. Järjestelmien käyttöönoton viivästyminen aiheuttaa merkittävän aikataulu- tai budjettihaasteen Novan käyttöönottoon.

Talouden näkökulmasta Novan ja hankittavan laitteiston ylläpitokustannukset ovat budjetointihetkenä epätarkkoja. Lisäksi vanhan sairaalan kiinteistön ylläpitokustannukset aiheuttavat merkittävän kustannusriskin. Riskiin varaudutaan tekemällä optimointiin ja realisointiin tähtäävä kokonaissuunnitelma.

Henkilöstön työhyvinvointi on tunnistettu riski jatkuvan muutoksen ympäröimänä. Muutoksista tiedottamiseen, muutokseen sitouttamiseen ja työhyvinvointiin tullaan panostamaan muun muassa viestintää vahvistamalla ja tuomalla välineitä henkilöstön oman työn kehittämiseen.

22.9.2020

7.7. Johtamisen palvelut

Sairaanhoitopiirin johtaja Juha Kinnunen

Ydintehtävät (kuvaus ja näkymät)

Johtamisen palveluiden tehtävänä on sairaanhoitopiirin strateginen johtaminen sekä laadukkaiden, sujuvien ja kustannustehokkaiden johtamisen tuen palveluiden tuottaminen. Toimintaympäristö on merkittävässä muutoksessa. Tulevaa toimintaa määrittää erityisesti Novan valmistuminen ja käyttöönotto, joihin valmistautuminen näkyy keskeisesti kaikkien johtamisen palveluiden toiminnoissa. Johtamisen palveluita kehitetään aktiivisesti niin strategisten tavoitteiden ja kehityssuuntien kuin perustoiminnan ja toimintaympäristön muuttuvien tarpeiden mukaisesti.

Valtuustoon nähden sitovien tavoitteiden toteuttaminen

Asiakaskokemus

Korona-pandemiaan varautuminen merkitsi sairaanhoitopiirille keväällä poikkeusoloja erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisessä ja maakunnan terveydenhuollon kokonaisuuden koordinoinnissa. Pandemian alkuvaiheessa Sairaanhoitopiirin kapasiteettia korona-potilaiden hoitoon varautumiseen, kokonaisuuden koordinaatioon ja poikkeusolojen johtamiseen lisättiin ja samanaikaisesti muuta kiireetöntä toimintaa ajettiin tilapäisesti muutaman viikon ajaksi alas sekä kapasiteetin varmistamiseksi että pandemian etenemisen hidastamiseksi. Toukokuussa palattiin kiireettömän toiminnan osalta takaisin kohti normaalivolyymiä, mutta korona-järjestelyt ovat näkyneet osin myös kesän aikana toiminnassa. Kokonaisuutena johtamisen tuen palvelut on pystytty järjestämään kattavasti myös poikkeustilanteessa ja sen vaatimat uudet tehtävät huomioiden.

Tälle vuodelle suunnitelluista kehittämistoimenpiteistä osa on edennyt alkuperäisen suunnitelman mukaan, mutta osan toteutus on aikataulutettu uudestaan pandemian vuoksi.

Sairaanhoitopiirin strategiassa painotetaan laadun jatkuvaa parantamista asiakkailta saadun palautteen perusteella. Palautemenetelmien ja palauteprosessin kokonaisuunnitelmaa päivitettiin kohti sairaala Novan toimintaa. Asiakasymmärrykseen ja palvelujen muotoiluun liittyvä koulutuksen jatkovaihe siirtyi pandemian vuoksi keväälle 2021.

Keski-Suomen sairaanhoitopiiri osallistuu edelleen aktiivisesti Excellence in Service –standardisointiryhmään (ISO/CEN). Standardisarjan tavoitteena on ohjeistaa ja auttaa organisaatioita tuottamaan erinomaisia asiakaskokemuksia. Standardisarjan kansainväliset työryhmät ovat järjestäytyneet ja etenevät sovitun aikataulun mukaisesti.

Kansalaisten sähköisen asioinnin ja omahoitojärjestelmien kehittäminen jatkui. Lisäksi alkuvuonna korona-pandemian vauhdittamana panostettiin erilaisten sähköisten ja etänä tarjottavien palveluiden kehittämiseen sekä niihin liittyvien teknisten ratkaisujen mahdollistamiseen.

Asiakastyytyväisyyden mittaaminen oli tarkoitus käynnistää myös johtamisen palvelui-

22.9.2020

den tuottamien, organisaation sisäisten palveluiden osalta. Talouden, HR:n ja hallinnon palvelujen asiakaspalvelukysely on käyttöön otettavissa, mutta koronatilanteen vuoksi toteutusta siirrettiin. Uusi aikataulu sovitaan johtoryhmässä myöhemmin.

Yhteistyömuotoja kunta- ja terveyskeskusasiakkaiden kanssa kehitettiin vuoden 2019 aikana ja uusia, vuorovaikutuksellisia toimintatapoja erilaisten tapaamisten ja foorumien järjestämisessä otettiin käyttöön. Pandemian aikana tätä kehitystyötä on jatkettu ja uusia tapoja yhteisten asioiden käsittelyyn ja päätöksentekoon on otettu käyttöön hyödyntäen laajasti etäkokouskäytäntöjä.

Syksyllä 2019 toteutetun kärkihankkeen ”johtamisen palvelujen kriittinen arviointi” lopputuloksena keskeisimmiksi kehittämiskohdiksi nousivat tietojohtamisen kehittäminen, johtamisen palveluiden rakenteen ja johtamisjärjestelmän terävöittäminen sekä ”TOP5” kehittämiskohteet johtamisen palveluiden operatiivisissa prosesseissa: TKKI-toimintaan liittyvät mahdolliset johtamisen uudelleenjärjestelyt, koko talon ostopalvelujen käytön uudelleenarvioinnit ja ulkoistukset, tiimirakenteiden kehittäminen sekä prosessien virtaviivaistaminen digitalisoinnin avulla. Näitä kehittämistoimenpiteitä on toteutettu alkuvuoden aikana ja tähän liittyen toteutettiin mm. johtamisen palveluiden sisäisiä organisaatiomuutoksia 1.2.2020 alkaen.

Toiminta ja prosessit

Johtamisen palvelujen prosessien kehitystä tehdään kaikissa toiminnoissa. Edellä kuvattujen lisäksi merkittävimpiä kuluvan vuoden kehittämiskohtia ovat mm. seuraavat kehittämishankkeet:

Tietohallinnossa vuoden 2020 tärkein tehtävä ja tavoite on varmistaa, että sairaala Novan ICT-infrastruktuuri sekä sairaalan toiminnan aloituksessa tarvittavat operatiiviset tietojärjestelmät ovat vakaassa toimintakunnossa, jotta sairaalan käyttöönotto voidaan suorittaa aikataulun mukaisesti ja turvallisesti. Tietohallinnossa meneillään olevat projektit kohdistuvat nykyisen tietojärjestelmäympäristön saattamiseksi Nova-kuntoon.

Digitalisaatio ja toimintamallien kehittämistyö etenivät HR-prosesseissa. M2 matkan- ja kulunhallinnan järjestelmä sekä uudet matkustusohjeet otettiin käyttöön 6/2020. Mobiilileimauksen käyttöä laajennettiin K-S sairaala Novan tavoitteiden mukaisesti. Rekrytoinneissa lisättiin verkkovälitteisten haastatteluiden käyttöä. Työterveyshuollon sekä työhyvinvoinnin shp:n sisäisissä työhyvinvointitapaamisissa siirryttiin pitkälti verkkovälitteisyyteen pysyvänä toimintamuotona.

Hallinnollisten prosessien sähköistämisessä (joka sisältää asianhallintajärjestelmän, sähköisen allekirjoituksen ja sähköisen arkiston) edetään prosessin kaikissa vaiheissa. Asianhallintajärjestelmän hankintapäätös on tehty ja käyttöönottoprojekti käynnistyi huhtikuussa.

Älykäs digitointi –hanke on käynnistynyt analogisen potilaskertomusaineiston digitoimiseksi. Hanke on kaksivuotinen. Puolet hankkeen henkilöstöressurssista on rekrytoitu sairaanhoitopiiriin henkilöstöstä työkokeilujen kautta.

Potilas- ja asiakasturvallisuudessa tehdään maakunnallista yhteistyötä. Toiminnan laatua ja potilasturvallisuutta varmistetaan myös tieteellisen tutkimuksen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen keinoin. Novan muuttoon liittyen henkilöstöä koulutetaan laajasti laiteturvallisuuden ja uusien laitteiden käytön osalta.

22.9.2020

Tutkimus-, kehittämis- ja koulutustoimintaa on priorisoitu tukemaan tiedolla johtamista, vaikuttavuus- ja tuottavuustavoitteita sekä Sairaala Novan toimintamalleja. Työpanosta on osoitettu ERP- järjestelmän käyttöönottoon. Järjestettävien koulutusten fokus on Novan käyttöönottoon liittyvissä välttämättömissä koulutuksissa. Koulutuksia on toteutettu laajasti etäkoulutuksina. Pandemiatilannetta ja kiireettömän toiminnan alasajoa on hyödynnetty koulutusten toteutuksessa siltä osin kun työpanosta on vapautunut normaalitoiminnasta. Erityisiä koronakoulutusmateriaaleja ja -ohjeita on kerätty ja tuotettu sekä sairaalan että maakunnan käyttöön. Yksikkö osallistui myös sairaalan ns. ovipäivystysvuoroihin pandemian kiivaimpana aikana merkittävällä työpanoksella. Uusia etätövälineitä on saatu henkilöstön käyttöön ja opastettu niiden käyttöönotossa.

Hoitoketjujen visualisointia ja -prosessien arviointia on kehitetty käytettävissä olevin työvälinein ja työtä jatketaan TulSote- hankkeen kanssa yhdessä. APTJ- järjestelmän suunnitteluun on osallistuttu yhdessä alueen toimijoiden kanssa ja työ jatkuu erityisesti Pth- yksikön kanssa edelleen. Kansallisten laatumittareiden kehittämistä kliinisen toiminnan vaikuttavuuden arviointiin on jatkettu yhdessä THL:n kanssa ja sote-rakennehanke edistää osaltaan asiaa myös jatkossa. Sote-palveluiden uusi järjestämissuunnitelma laadittiin hyväksyttäväksi ja uusia sote- uudistuksen toimeenpanoa edistäviä hankehakemuksia laadittiin Pth- yksikössä yhdessä kuntien kanssa.

Henkilöstö

Jatkoimme pitkántähtäimen henkilöstösuunnitelman toteutusta. 9/2020 henkilöstösuunnitelma sisältää -11,5 htv:n vähennyksen vuosina 2020-2024 ja vastaavasti 2 htv:n lisäyksen. Henkilöstösuunnittelussa huomioimme resurssien tarkoituksenmukaisen kohdentamisen ja Novan tavoitteiden mukaisen resurssivähentämisen toimintatapojen muuttuessa, digitalisaation edistyessä ja palvelukeskusyhteistyön kehittyessä.

Työhyvinvointia seurassimme strategisin mittarein ja yhdessä työterveyshuollon ennakkoivien yhteistapaamisten kautta. Tuunatun työn ohjeiden hyväksymisen jälkeen toimintatavan käyttöä edistetään palvelualueilla. Tuunattu työ vähentää sairauspoissaoloa. Dynamics-järjestelmään tulevaa kehityskeskustelulomaketta on pilotoitu.

Shp:n henkilöstölle ja työyksiköille tuotettiin Korona-tilanteeseen useita työhyvinvointia ja työssäjaksamista tukevia niin shp:n sisäisiä kuin työterveyshuollon kautta tavoitettavissa olevia palveluja. Poikkeustilanteen toimintamallit ja ohjeistukset viestitettiin.

Osan johtamisen palveluiden henkilöstöstä työohjelmiin muutosta tuottivat mahdolliseen työmarkkinahäiriöön varautuminen sekä työ- ja virkaehtosopimusneuvottelujen pitkittyminen ja uusien sopimusten koulutukset.

Talous ja kustannustehokkuus

Vuonna 2020 koko sairaanhoitopiirin osalta merkittävin talouden haaste on varmistaa sairaala Novan käyttöönoton myötä tavoiteltujen ja vuosien 2020-2024 suunnitelmaan sisältyvien tuottavuushyötyjen toteutuminen. Näin myös johtamisen palveluissa. Suunnitelmaan sisältyvillä kehittämistoimenpiteillä varmistetaan, että johtamisen palvelujen kaikki toiminnot tuotetaan kustannustehokkaasti ja oikein kohdennetuin resurssein.

Sairaala Novan ict-suunnittelulla on vaikutus sekä nykyistä toimintaa tukevien ict-ratkaisujen kehittämiseen ja hankintaan että uusien ratkaisujen suunnittelemiseen uusia toimintaprosesseja tukeviksi. Tietojärjestelmien merkitys sairaala Novan tuotta-

22.9.2020

vuustavoitteen saavuttamisessa on keskeinen. Elokuussa otettiin tuotantokäyttöön ensimmäiset toiminnanohjausjärjestelmän osio materiaalihallinnassa. Toiminnanohjausjärjestelmä on toinen keskeinen tekijä asiakas- ja potilastietojärjestelmän ohella matkalla kapasiteettiohjattuun sairaalaan.

Talouden ja HR:n palvelukeskusmallin myötä tavoitellaan pitkän aikavälin synergiaetua ja Monetra-konsernin yhteisten tietojärjestelmien käytöllä. Harmonisointityö on käynnistynyt vuoden 2020 aikana ja järjestelmäkokonaisuutta ja uusien järjestelmien käyttöönottoa suunnitellaan yhteistyössä Monetran ja tietohallinnon kanssa.

Kokonaisuutena johtamisen palvelujen talous toteutunee talousarvion mukaisena.

Eteneminen kohti Sairaala Novaa; yhteenveto keskeisistä toiminnan muutoksista vuonna 2020

- Sairaala Novan rakentaminen on edennyt ja rakennus valmistuu aikataulun mukaan pandemiasta huolimatta
- Sairaalan käyttöönoton / muuton toteutussuunnittelu on jatkunut, pandemian vaikutuksesta muuton ajankohtaa päätettiin siirtää tammikuuhun 2021
- Novan tiloja on vastaanotettu vaiheittain suunnitelman mukaan
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitteluprojekti on aloitettu valitun toimittajan kanssa
- Ensimmäinen tukipalveluiden toiminnanohjausjärjestelmän (ERP) on otettu käyttöön

Merkittävät riskit ja riskienhallinta

Johtamisen palveluissa esimiehet ovat varmistaneet osaltaan säännösten, määräysten ja päätösten noudattamisen johtamissaan toiminnoissa. Talousarvion ja toiminnan tavoitteiden toteutumista on seurattu. Sopimusten tekemisessä on noudatettu sairaanhoitopiirin ohjeita ja käytäntöjä ja voimassaolevien sopimusten ehtojen noudattamista, samoin kuin sopimusten ajantasaisuutta on seurattu. Ulkopuolisilta palveluntuottajilta ostettavien palvelujen laatua ja hintaa on seurattu. Pandemiaan liittyvien riskien lisäksi toiminnassa ei havaittu alkuvuonna muita merkittäviä riskejä tai poikkeamia.

22.9.2020

8. YHTEENVETO STRATEGISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISESTA

ASIAKASKOKEMUS		Toteutuminen tammi-elokuu 2020
ASIAKASKOKEMUS		
Mittari: NPS asiakaskokemusmittari		
*) NPS (Net Promoter Score) on suhdelukemittari, jonka arvot vaihtelevat välillä -100 - +100. Luku on vertailukelpoinen eri palvelualueilla sekä julkisella että yksityisellä puolella. Positiivinen luku katsotaan hyväksi ja erinomaisena pidetään yli +50 menevää lukua. Luku kuvaa asiakkaan halua suositella KSSHP:n palveluita.		
Tavoitetaso: Asiakaskokemus on erinomaisten (NPS suurempi kuin 50)	Toteutuu / NPS 64,34	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu / NPS 64,34	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu / NPS 68	
Operatiivinen palvelualue	Toteutuu / NPS 69,2	
Psykiatrian palvelualue	Toteutuu / NPS 60	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Toteutuu / NPS 52,9	
Sairaalapalveluiden palvelualue	Toteutuu / NPS vaihteluväli 66,6 -91	
Tuotannon palveluiden palvelualue	-	
Johtamisen palvelualue	-	
HYVÄ KOHELTU		
Mittari: Qpro-kyselyn väittäjä "Henkilökunta kohteli minua hyvin"		
Tavoitetaso: Yli 90% potilaista / asiakkaista kokee, että heitä on kohdeltu hyvin	Ei toteudu / 64% asiakkaista kokee, että heitä on kohdeltu hyvin	
Sairaanhoito yhteensä	Ei toteudu / 64%	
Konservatiivinen palvelualue	Ei toteudu / 64%	
Operatiivinen palvelualue	Ei toteudu / 64%	
Psykiatrian palvelualue	Ei toteudu / 42%	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Ei toteudu / 47%	
Sairaalapalveluiden palvelualue	Toteutuu / 94%	
Tuotannon palveluiden palvelualue	Ei toteudu / 60%	
Johtamisen palvelualue	Ei toteudu / 70%	

22.9.2020

TOIMINTA JA PROSESSIT		Toteutuminen tammi-elokuu 2020
HOIDON SAATAVUUS		
Mittari: THL, Läheteiden käsittely		
Tavoitetaso: Läheteet käsitellään viimeistään 3 vuorokaudessa	Ei toteudu / Läheteistä 79,7 % käsitellään viimeistään 3 vuorokaudessa	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu 79,7%	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu 82,9 %	
Operatiivinen palvelualue	Toteutuu 78,9 %	
Psykiatrian palvelualue	Toteutuu 75,7	
Mittari: THL, Hoidon tarpeen arviointi		
Tavoitetaso: Hoidon tarve arvioidaan alle 3 kuukaudessa	Ei toteudu / Hoidon tarve arvioidaan alle 3 kuukaudessa 73,4 % tapauksista	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu 73,4 %	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu 70,0 %	
Operatiivinen palvelualue	Toteutuu 75,7 %	
Psykiatrian palvelualue	Toteutuu 66,7 %	
Mittari: THL, Hoidon odottaminen		
Tavoitetaso: Hoitoa ei jouduta odottamaan 6 kuukautta kauemmin	Ei toteudu / 86,3 % potilaista ei joudu odottamaan hoitoa 6 kuukautta kauemmin	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu 86,3 %	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu 95,4 %	
Operatiivinen palvelualue	Toteutuu 85,1%	
Psykiatrian palvelualue	Toteutuu 99,1 %	
HOIDON TURVALLISUUS		
Mittari: THL, potilasvahinkojen määrä		
Tavoitetaso: Potilasvahinkoilmoitusten määrä vähenee (potilasvahinkoilmoitukset suhteessa toimipidemäärään, toteutuu kun luku < 10)	Ei toteudu. Suhdeluku 14,5 potilasvahinkoilmoitusta per 1000 leikkaustoimenpidettä.	
Sairaanhoito yhteensä	Potilasvahinkoilmoituksia 143 kpl / leikkaustoimenpiteiden määrä 9878 kpl	
Konservatiivinen palvelualue	Potilasvahinkoilmoituksia 21 kpl	
Operatiivinen palvelualue	Potilasvahinkoilmoituksia 104 kpl	
Psykiatrian palvelualue	Potilasvahinkoilmoituksia 6 kpl	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Potilasvahinkoilmoituksia 12 kpl	
Mittari: THL, sairaalainfektioiden määrä		
Tavoitetaso: Sairaalainfektioiden määrä jää alle 8 %	Ei toteudu. Sairaalainfektioiden määrä prevalenssissa oli 8,80 %	
Sairaanhoito yhteensä	8,80 %	
Konservatiivinen palvelualue	4,50 %	
Operatiivinen palvelualue	6,00 %	
Psykiatrian palvelualue	-	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	3,00 %	
Sairaalapalveluiden palvelualue	11,50 %	

22.9.2020

TOIMINTA JA PROSESSIT	Toteutuminen tammi-elokuu 2020
Mittari: THL, HaiPro ilmoitukset Tavoitetaso: Potilaalle tapahtunutta haitta- ja vaaratapahtumaa koskeva ilmoitus otetaan käsitte-lyyn ja toimenpide-ehdotus annetaan yhden (1) viikon kuluessa	Ei toteudu. Keskimääräinen käsittelyaika 15 vuorokautta
Sairaanhoidon yhteensä Konservatiivinen palvelualue Operatiivinen palvelualue Psykiatrian palvelualue Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue Sairaalapalveluiden palvelualue Tuotannon palveluiden palvelualue Johtamisen palvelualue	Ei toteudu: käsittelyaika 15 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 42 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 15 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 8 vuorokautta Toteutuu: käsittelyaika 8 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 20 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 10 vuorokautta Ei toteudu: käsittelyaika 11 vuorokautta
Mittari: THL, Potilaiden tunnistaminen Tavoitetaso: Potilaiden tunnistaminen tapahtuu virheettömästi	Ei toteudu. Potilaan tunnistamisen poikkeamia 57 kappaletta
Sairaanhoidon yhteensä Konservatiivinen palvelualue Operatiivinen palvelualue Psykiatrian palvelualue Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue Sairaalapalveluiden palvelualue Tuotannon palveluiden palvelualue Johtamisen palvelualue	Potilaan tunnistamisen poikkeamia 57 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 6 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 18 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 8 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 10 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 13 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 2 kappaletta Potilaan tunnistamisen poikkeamia 0 kappaletta
HOIDON VAIKUTTAVUUS	
Mittari: THL, hoidon vaikuttavuus Tavoitetaso: Ollaan mukana kehittämässä ja pilotoimassa hoidon vaikuttavuutta (= hoidon tuottamaa terveyshyötyä) koskevia validoituja mittareita	Toteutuu.
Sairaanhoidon yhteensä	Ollaan mukana kansallisessa kehittämisessä: * Potilaille haittaa aiheutuneet kaatumiset/putoamiset per 1000 hoitopvää/käyntiä * Sairaalajaksolla syntyneet ≥ 2 asteen painehaavat per havainnoidut potilaat * Hoitotyön potilaspalaute * Hoitajien työtyytyväisyys ja sitoutuminen * Virtsatiekatetriin liittyvät infektiot per 1000 katetripäivää * Keskuslaskimokanyyleihin liittyvät infektiot per 1000 kanyytipäivää

22.9.2020

HENKILÖSTÖ		Toteutuminen tammi-elokuu 2020
HYVÄ JOHTAMINEN		
Mittari: Henkilöstökysely fiilismittari		
Teoreettinen NOS (Net Promoter Score) on suhdelukumittari, jonka arvot vaihtelevat välillä -100 - +100. Luku on vertailukelpoinen eri palvelualueilla sekä julkisella että yksityisellä puolella. Positiivinen luku katsotaan hyväksi ja erinomaisena pidetään yli +50:n menevää lukua. Luku kuvaa henkilöstön kokemaa johtamisen laatua.		
Tavoitetaso: Kokemus johtamisesta on erinomainen (teoreettinen NPS suurempi kuin 0)	Ei toteutettu poikkeavan kevään aikana. Hyvä johtaminen - henkilöstökysely fiilismittarilla toteutetaan marraskuussa 2020.	
OSAAMISEN KEHITTÄMINEN		
Mittari:		
Tavoitetaso: Osaamiskartoitukset ja koulutussuunnitelmat suhteutetaan Sairaala Novan tavoitteisiin ja tarpeisiin	Toteutuu. Novan käyttöönoton koulutukset käynnissä.	
Sairaanhoito yhteensä	Mittari 1: Yleiset, kaikkia ammattiryhmiä koskevat koulutukset: Turvallisuus: 2172 Liikkuminen Novassa: 576 ICT ja kommunikaatio: 2421 Tilaorientaatio (sis. tilaohjeet): 0 Yleiset toimintamallit: 1084 Mittari 2: Toimipistekohtaiset koulutukset Lääkintälaitteet: 4456 Toiminto- ja toimipistekohtaiset toimintamallit ja simulaatiot: 267 Tilaorientaatio (sis. tutustumiskäynnit): 1163 Kiinteistö- ja talotekniikka: 96	
TYÖHYVINVOINTI		
Mittari: Sairauspoissaolopäivät/ henkilö		
Tavoitetaso: Sairauspoissaolopäivät laskevat kaikissa ammattiryhmissä	Toteutuu. Sairauspoissaolopäivät / henkilö laskenut edellisvuodesta -1,8 % (Tietoa ei saatavissa ammattiryhmittäin.)	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu / -1,8%	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu / -5,5 %	
Operatiivinen palvelualue	Toteutuu / -2,0 %	
Psykiatrian palvelualue	Toteutuu / -9,5 %	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Ei toteudu / +1,8 %	
Sairaalapalveluiden palvelualue	Ei toteudu / +11,8 %	
Tuotannon palveluiden palvelualue	Ei toteudu / +5,2 %	
Johtamisen palvelualue	Toteutuu / -28,5 %	
HYVÄ TYÖPAIKKA		
Mittari: Henkilöstökysely NPS		
eNPS (Employee Net Promoter Score) on suhdelukumittari, jonka arvot vaihtelevat välillä -100 - +100. Luku on vertailukelpoinen eri palvelualueilla sekä julkisella että yksityisellä puolella. Positiivinen luku katsotaan hyväksi ja erinomaisena pidetään yli +50:n menevää lukua. Luku kuvaa henkilöstön halua suositella Keski-Suomen sairaanhoitopiiriä työpaikkana.		
Tavoitetaso: Kokemus työtyytyväisyydestä on erinomainen (eNPS on suurempi kuin 0)	Ei toteutettu poikkeavan kevään aikana. Hyvä työpaikka kysely - henkilöstökysely fiilismittarilla toteutetaan syys-lokakuussa 2020.	

22.9.2020

TALOUS		Toteutuminen tammi-elokuu 2020
KUSTANNUSTEHOJKUUS		
Mittari: Talousarviototeuma		
Tavoitetaso: Oman toiminnan menot suhteessa palvelutuotantoon (euroa / tuote) laskevat	Ei toteudu / Oman toiminnan menot suhteessa omaan palvelutuotantoon ovat nousseet edellisvuodesta +5,31 %.	
Sairaanhoito yhteensä	484,53 euroa / tuote (+5,31 %)	
Mittari: Talousarviototeuma		
Tavoitetaso: Hoitopalvelutuotteiden määrä suhteessa potilasmäärään ei kasva	Toteutuu / hoitopalvelutuotteiden määrä suhteessa potilasmäärään on vähentynyt edellisvuodesta -0,3 %	
Sairaanhoito yhteensä	Toteutuu / -0,3 %	
Konservatiivinen palvelualue	Toteutuu / -1,9 %	
Operatiivinen palvelualue	Ei toteudu / +2,7 %	
Psykiatrian palvelualue	Ei toteudu / +10,8 %	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Ei toteudu / +1,0 %	
Mittari: Talousarviototeuma		
Tavoitetaso: Vuodelle 2020 asetettu raami-budjetti ei ylitä	Ei toteudu / Tilinpäätösennusteen mukainen menojen ylitys +2,1 % talousarviosta (6.822 t€)	
Sairaanhoito yhteensä	Ei toteudu / +2,1 % (6.822 t€)	
Konservatiivinen palvelualue	Ei toteudu / +3,1 % (2.741 t€)	
Operatiivinen palvelualue	Ei toteudu / +1,8 % (1.248 t€)	
Psykiatrian palvelualue	Ei toteudu / +0,1 % (17 t€)	
Päivystyksen ja ensihoidon palvelualue	Ei toteudu / +3,6 % (1.097 t€)	
Sairaalapalveluiden palvelualue	Toteutuu / -0,5 % (-115 t€)	
Tuotannon palveluiden palvelualue	Ei toteudu / +2,4 % (955 t€)	
Johtamisen palvelualue	Ei toteudu / +0,1 % (12 t€)	

22.9.2020

NOVA	Toteutuminen tammi-elokuu 2020
Tavoitteet II osavuosisikatsaukseen mennessä	Tavoitteen mukainen
<p>Hanke on edennyt kokonaisuikataulun mukaan.</p> <p>Sairaala Novan käyttöönotto- ja muuttovaiheen toteutus-aikataulu on valmis.</p> <p>Kuvantamisen laitehankintojen kilpailutus on valmis.</p> <p>Kuvantamisen laitehankintojen toimittaja on valittu.</p> <p>ICT: Asiakas- ja potilastietojärjestelmän toimittaja on valittu.</p> <p>ICT: Asiakas- ja potilastietojärjestelmän kilpailutus on valmis.</p> <p>Apteekin tilat vastaanotettu ja puhdastilojen validointi käynnistynyt</p> <p>ICT: Asiakas- ja potilastietojärjestelmän suunnitteluprojekti aloitettu valitun toimittajan kanssa</p> <p>ICT: Ensimmäiset tukipalveluiden toiminnanohjausjärjestelmän osiot käyttöönottovalmiudessa</p>	<p>Korona pandemia on siirtänyt Sairaala Novan käyttöönottoa marraskuusta 2020 tammikuulle 2021, mutta rakennus vastaanotetaan alkuperäisen aikataulun mukaisesti 30.10.2020.</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p> <p>Tavoitteen mukainen</p>

22.9.2020

